

Concepttekst memorie van toelichting implementatiewetsvoorstel Richtlijn (EU) 2021/514

Wijziging van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514 van de Raad van 22 maart 2021 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen (PbEU 2021, L 104) (Wet implementatie EU-richtlijn transparantie inkomsten via de digitale platformeconomie en overige aanpassingen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoud

I. ALGEMEEN	3
1. Inleiding	3
1.1 OESO-modelregels en optionele module	5
2. Europese regelgeving inzake administratieve samenwerking	6
2.1 Richtlijn 2011/16/EU	6
2.2 Richtlijn (EU) 2021/514	6
2.3 Rapportageverplichting digitale platformen.....	6
2.3.1 Platformexploitanten die zijn gehouden gegevens en inlichtingen te rapporteren	7
2.3.1.1 Buitenlandse platformexploitanten	7
2.3.1.2 Het switch off mechanisme	8
2.3.2 Verkopers en relevante activiteiten.....	9
2.3.3 Due diligence-procedures en rapportageverplichtingen.....	10
2.3.4 Inlichtingen die worden verzameld en gerapporteerd	11
2.3.5 Informeren van de te rapporteren verkoper	11
2.4 Andersoortige wijzigingen in Richtlijn (EU) 2021/514.....	11
2.4.1 Deelname aan administratief onderzoek en gelijktijdige controles.....	11
2.4.2 Gezamenlijke audits	12
2.4.3 Gegevensinbreuk	13
2.5 Sancties.....	13
3. Gegevensbescherming	14
3.1. Inleiding	14
3.2 Recht op respect voor het privéleven.....	15
3.3 AVG	16
3.4 Autoriteit persoonsgegevens.....	18
4. Administratieve lasten, uitvoeringskosten en budgettaire effecten	18
4.1 Effecten voor bedrijven en burgers.....	18
4.1.1 Administratieve lasten voor rapporterende platformexploitanten	18
4.1.2 Administratieve lasten voor de te rapporteren verkoper (burgerparagraaf)	19
4.2 Adviescollege toetsing regeldruk <PM>	19
4.3 Uitvoeringskosten en budgettaire effecten <PM>	19
5. Consultatie	20

5.1 Consultatie tijdens het onderzoek 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'	20
II Artikelsgewijze toelichting	20
Artikel I, onderdeel A (artikel 2, eerste lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen).....	20
Artikel I, onderdeel B (artikel 2e van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen).....	20
Platform	21
Verkoper	22
Relevante activiteit	23
Tegenprestatie	24
Rapporterende platformexploitanten	25
Gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie.....	26
Overige definities	27
Artikel I, onderdeel C (artikel 5bis van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)	28
Artikel I, onderdeel D (artikel 5a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)	29
Artikel I, onderdeel E (artikel 6b van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen).....	29
Artikel I, onderdeel F (artikel 6d van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen).....	30
Artikel I, onderdeel G (artikel 6g van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)	30
Artikel I, onderdeel H (artikel 8 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	31
Artikel I, onderdeel I (artikel 8a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	31
Artikel I, onderdeel J (artikel 9 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	32
Artikel I, onderdeel K (Afdeling 4bis, Gezamenlijke audits)	32
Artikel 10ter van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen	33
Artikel I, onderdeel L (artikel 10g van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen).....	33
Artikel I, onderdeel M (Afdelingen 4ac en 4ad van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)	34
Afdeling 4ac. Verplichtingen ten behoeve van de verzameling en verificatie van inlichtingen over verkopers door rapporterende platformexploitanten en de rapportage daarvan	34
Artikel 10i van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen....	34
Artikel 10j van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen....	36
Artikel 10k van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen...	37
Artikel 10l van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen....	38
Switch off mechanisme (artikel 10l, zesde lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)	39
Artikel 10m van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen..	41
Artikel 10n van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen...	41
Artikel 10o van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen...	41

Afdeling 4ad. Gegevensbescherming	42
Artikel 10p van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen ...	42
Artikel 10q van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen ...	42
Artikel I, onderdeel N (artikel 11 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	43
Artikel I, onderdeel O (artikel 14 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	44
Artikel I, onderdeel P (artikel 17 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	44
Artikel I, onderdeel Q (artikel 19 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	45
Artikel I, onderdeel R (artikel 23 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	45
Artikel I, onderdeel S (artikel 27 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	45
Artikel I, onderdeel T (Afdeling 3a. Gezamenlijke audits)	46
Artikel 27a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen ...	46
Artikel I, onderdeel U (artikel 28 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	46
Artikel I, onderdeel V (artikel 30 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)	46
Artikel II (inwerkingtreding)	47
Artikel III (citeertitel)	47

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

De digitalisering van de economie is de afgelopen jaren snel toegenomen. De opkomst van digitale platformen, die veelal grensoverschrijdend opereren, verandert veel bedrijfssectoren en heeft voor veel verkopers¹ op die platformen een vorm van inkomsten tot gevolg. Hiermee zorgt deze ontwikkeling voor een verschuiving van traditionele arbeidsverhoudingen op grond van arbeidsovereenkomsten naar dienstverlening op zelfstandige basis. De activiteiten die via digitale platformen worden uitgevoerd, zijn echter niet altijd bekend bij de belastingautoriteiten van lidstaten van de Europese Unie (EU) (EU-lidstaten). Dit brengt het risico met zich dat het inkomen van EU-inwoners die inkomsten vergaren via dergelijke platformen, niet volledig wordt aangegeven waardoor de concurrentie met traditionele bedrijven wordt verstoord. Meer transparantie inzake de activiteiten die via digitale platformen worden verricht en de inkomsten die via deze activiteiten worden vergaard, leidt tot een eerlijker belastingheffing en tot een vermindering van de nalevingslasten voor zowel belastingbetalers als de belastingautoriteiten van EU-lidstaten.

Een groot deel van de inkomsten (of andere belastbare bedragen) die verkopers via digitale platformen verkrijgen, is grensoverschrijdend. Transparantie omtrent deze

¹ Onder verkoper wordt verstaan een gebruiker van een platform, hetzij een natuurlijke persoon, hetzij een entiteit, die op enig ogenblik tijdens de rapportageperiode op het platform is geregistreerd en een zogenoemde relevante activiteit verricht. Onder relevante activiteit wordt bijvoorbeeld de verhuur van een onroerend goed of het verrichten van een persoonlijke dienst voor een tegenprestatie verstaan. Deze begrippen worden uitgebreider toegelicht in paragraaf 2.3.2 en de artikelsgewijze toelichting. Zie verder deel I, onderdeel A, onder 8 en onderdeel B, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

inkomsten werkt voor de belastingheffing alleen bevorderend als inlichtingen omtrent die inkomsten terechtkomen bij de EU-lidstaten die die inkomsten mogen belasten. De automatische uitwisseling van inlichtingen tussen belastingautoriteiten van EU-lidstaten is daarmee van wezenlijk belang om belastingautoriteiten de inlichtingen te bezorgen die zij nodig hebben om de verschuldigde belastingen correct vast te stellen. De afgelopen jaren hebben de belastingautoriteiten van EU-lidstaten exploitanten van digitale platformen (platformexploitanten) regelmatig verzocht om inlichtingen. Voor platformexploitanten ontstaan hierdoor aanzienlijke administratieve en nalevingskosten, vooral omdat de inlichtingenverzoeken door meerdere EU-lidstaten kunnen worden gedaan en per EU-lidstaat kunnen verschillen. Tegelijkertijd hebben sommige EU-lidstaten een eenzijdige rapportageverplichting voor platformexploitanten ingevoerd. De naleving van verschillende rapportageverplichtingen betekent voor platformexploitanten een extra administratieve last ten opzichte van een uniforme rapportageverplichting. Vanwege voornoemde redenen is het essentieel dat een uniforme rapportageverplichting wordt ingevoerd die overal in de interne markt geldt.

Binnen de EU zijn de afgelopen jaren al verschillende maatregelen genomen ter intensivering van de samenwerking tussen belastingautoriteiten van EU-lidstaten. Het verbeteren van transparantie rondom belastingen staat hierbij steeds centraal. Richtlijn 2011/16/EU², die ziet op de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen (in het Engels kortweg "Directive on Administrative Cooperation", vanwaar de afkorting "DAC" wordt gebruikt), vormt het kader voor veel van deze Europese maatregelen. De afgelopen jaren is aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van de automatische uitwisseling van inlichtingen. Vanwege voornoemde ontwikkelingen inzake de digitalisering van de economie bestaat behoefte aan meer transparantie wat betreft de inkomsten die via digitale platformen worden behaald. Op 22 maart 2021 heeft de Raad van de EU daarom Richtlijn (EU) 2021/514³ (ook wel "DAC7") aangenomen, waarin een aantal uitbreidingen en verbeteringen in Richtlijn 2011/16/EU zijn aangebracht. Allereerst wordt met deze richtlijn het instrumentarium voor samenwerking uitgebreid op het terrein van de digitale economie. De richtlijn bevat onder andere een uniforme rapportageverplichting voor platformexploitanten. Omdat platformexploitanten beter in staat zijn dan belastingdiensten om gegevens en inlichtingen te verzamelen en te verifiëren met betrekking tot verkopers die inkomsten vergaren via hun digitale platform, wordt de genoemde uniforme rapportageverplichting aan hen opgelegd. Ook voorziet Richtlijn (EU) 2021/514 in een systeem van automatische uitwisseling van de verkregen inlichtingen tussen belastingautoriteiten van de EU-lidstaten. Daarnaast bevat Richtlijn (EU) 2021/514 een aantal andersoortige wijzigingen van Richtlijn 2011/16/EU, bijvoorbeeld ten aanzien van de rechtsbescherming van belastingplichtigen bij gezamenlijke onderzoeken, gezamenlijke audits en gegevensbescherming.

Het onderhavige wetsvoorstel regelt de implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514 in de Nederlandse wetgeving, meer specifiek in de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (WIB) en de daarop gebaseerde regelgeving. De bepalingen in de WIB strekken tot uitvoering van regelingen van internationaal recht en van richtlijnen van de Raad van de EU op het gebied van wederzijdse bijstand bij de heffing van belastingen, waaronder Richtlijn 2011/16/EU. De beoogde inwerkingtredingsdatum van de maatregelen uit het wetsvoorstel ten aanzien van digitale platformen is 1 januari 2023. Inwerkingtreding van maatregelen omtrent gezamenlijke

² Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG (PbEU 2011, L 64).

³ Richtlijn (EU) 2021/514 van de Raad van 22 maart 2021 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (PbEU 2021, L 104/1).

audits is voorzien op 1 januari 2024.⁴ De rapportageverplichtingen vinden voor het eerst toepassing met betrekking tot relevante activiteiten in de periode vanaf inwerkingtreding, derhalve vanaf 1 januari 2023. Het onderhavige wetsvoorstel bevat geen maatregelen die niet samenhangen met de implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514, waardoor sprake is van een zogenoemde zuivere implementatie. Een transponeringstabel maakt deel uit van deze toelichting.

1.1 OESO-modelregels en optionele module

Aangezien belastingautoriteiten wereldwijd worden geconfronteerd met uitdagingen in verband met de almaar groeiende digitale platformeconomie, is internationale samenwerking ook met landen buiten de EU essentieel. Op 3 juli 2020 heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) Model Rules for Reporting by Platform Operators with Sellers in the Sharing and Gig Economy (de modelregels) gepubliceerd⁵, zoals goedgekeurd door het OESO/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (IF BEPS) op 29 juni 2020.⁶ Op grond van de modelregels zijn platformexploitanten verplicht om informatie te verzamelen over verkopers in verband met de verhuur van onroerend goed en het aanbieden van persoonlijke diensten via digitale platformen en om die informatie te rapporteren aan de betrokken belastingdienst (zogenoemde due diligence- en rapportageverplichtingen).

Na het vaststellen en publiceren van de modelregels met betrekking tot de due diligence- en rapportageverplichtingen voor platformexploitanten heeft de OESO gewerkt aan een internationaal juridisch en technisch kader om de automatische uitwisseling van de in het kader van de modelregels verzamelde informatie te vergemakkelijken. Uitwisseling van deze informatie wordt geoperationaliseerd door een internationaal wettelijk kader in de vorm van de Multilateral Competent Authority Agreement on Income Derived through Digital Platforms (de "DPI MCAA"). Deze DPI MCAA is een onderdeel van het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken (WABB-verdrag)⁷ en voorziet in een internationaal kader voor de uitwisseling van de gegevens die op grond van de modelregels door platformexploitanten worden verzameld en gerapporteerd.

Met Richtlijn (EU) 2021/514 hebben de EU-lidstaten het belang erkend van een uitbreiding van de reikwijdte van de modelregels tot de verkoop van goederen en de verhuur van transportmiddelen. Als reactie hierop bevat de DPI MCAA een optionele module waarmee geïnteresseerde OESO-lidstaten de modelregels kunnen implementeren met een uitgebreidere scope, die tevens ziet op de verkoop van goederen en de verhuur van transportmiddelen. Na de modelregels zijn ook de MCAA DPI en de optionele module goedgekeurd door het IF BEPS. OESO-lidstaten kunnen hun belangstelling voor deelname aan de DPI MCAA kenbaar maken aan de OESO, waarna overgegaan kan worden tot ondertekening van de DPI MCAA. Na ondertekening zullen deze documenten naast Richtlijn (EU) 2021/514 van kracht zijn.

⁴ Zie artikel II van het wetsvoorstel, conform artikel 2, tweede lid, Richtlijn (EU) 2021/514. Dit betreft de maatregelen ten aanzien van gezamenlijke audits en waarborgen in het geval van een gegevensinbreuk.

⁵ Zowel de modelregels als de DPI MCAA zijn te raadplegen via de volgende website: Model Rules for Reporting by Platform Operators with respect to Sellers in the Sharing and Gig Economy - OECD.

⁶ Het OESO/G20 Inclusive Framework on BEPS is in 2016 gevormd met het oog op implementatie van de maatregelen uit het OESO/G20-project om grondslaguitholling en winstverschuiving tegen te gaan (het BEPS-project) en verdere internationale samenwerking op het gebied van belastingheffing. Binnen het Inclusive Framework werken lidstaten en niet-lidstaten van de OESO op gelijke voet samen. Het Inclusive Framework heeft op het moment van schrijven van deze brief 139 leden.

⁷ Het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken en het Protocol tot wijziging van het verdrag, getekend in Straatsburg op 25 januari 1988 (Trb. 1991, 4 en Trb. 1997, 10) zoals gewijzigd op 27 mei 2010 (Trb. 2010, 221 en 314).

2. Europese regelgeving inzake administratieve samenwerking

2.1 Richtlijn 2011/16/EU

Richtlijn 2011/16/EU bevat voorschriften inzake de administratieve samenwerking tussen de EU-lidstaten ten behoeve van de handhaving van de nationale wetgeving van de EU-lidstaten met betrekking tot (bepaalde) belastingen.⁸ Deze administratieve samenwerking kan bestaan uit het uitwisselen van inlichtingen op verzoek, op spontane wijze of op automatische basis. Richtlijn 2011/16/EU voorziet reeds in verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op een aantal terreinen. Op grond van de oorspronkelijke tekst van de hiervoor bedoelde richtlijn worden met betrekking tot belastingtijdvakken vanaf 1 januari 2014 over vijf specifieke inkomsten- en vermogenscategorieën automatisch inlichtingen uitgewisseld, te weten arbeidsinkomen, directiehonoraaria, bepaalde levensverzekeringsproducten, pensioenen en eigendom van en inkomsten uit onroerende zaken. Richtlijn 2011/16/EU is nadien vijf keer gewijzigd (door achtereenvolgens Richtlijn 2014/107/EU⁹, Richtlijn (EU) 2015/2376¹⁰, Richtlijn (EU) 2016/881¹¹, Richtlijn (EU) 2016/2258¹², Richtlijn (EU) 2018/822¹³ en tot slot onderhavige Richtlijn (EU) 2021/514.

2.2 Richtlijn (EU) 2021/514

Zoals opgemerkt omvat Richtlijn (EU) 2021/514 een uitbreiding van de reikwijdte van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen tussen de EU-lidstaten ten aanzien van zogenoemde relevante activiteiten die via digitale platformen worden verricht. Daarnaast bevat Richtlijn (EU) 2021/514 een aantal andersoortige maatregelen die tot doel hebben om Richtlijn 2011/16/EU te verbeteren op andere onderwerpen. Richtlijn (EU) 2021/514 vormt een belangrijke pijler in het nieuwe belastingpakket dat de Europese Commissie (EC) heeft aangenomen met als doel het economisch herstel en de groei van Europa op de lange termijn te ondersteunen.¹⁴

In paragraaf 2.3 wordt allereerst de werking van Richtlijn (EU) 2021/514 ten aanzien van de rapportageverplichting voor platformexploitanten verder toegelicht. Ook wordt ingegaan op het systeem van automatische gegevensuitwisseling met betrekking tot deze informatie. In paragraaf 2.4 worden de andersoortige maatregelen uit Richtlijn (EU) 2021/514 besproken.

2.3 Rapportageverplichting digitale platformen

Op basis van Richtlijn (EU) 2021/514 zijn bepaalde platformexploitanten (zie verder hieronder) vanaf 1 januari 2023 gehouden bepaalde inlichtingen over bepaalde verkopers op hun digitale platform bij te houden en jaarlijks te rapporteren aan de belastingautoriteit van een EU-lidstaat.¹⁵ Vervolgens is de EU-lidstaat waarin is gerapporteerd, gehouden die inlichtingen automatisch te verstrekken aan de belastingautoriteit van de EU-lidstaat waarvan de verkoper een ingezetene is en, als de

⁸ Namelijk de belastingen, bedoeld in artikel 2 Richtlijn 2011/16/EU. Kort samengevat gaat het om elke vorm van belasting die door of namens een EU-lidstaat, met inbegrip van de lokale overheden, wordt geheven, met uitzondering van btw, douanerechten, accijnzen, verplichte socialezekerheidsbijdragen en leges.

⁹ Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2014, L 359).

¹⁰ Richtlijn (EU) 2015/2376 van de Raad van 8 december 2015 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2015, L 332).

¹¹ Richtlijn (EU) 2016/881 van de Raad van 25 mei 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2016, L 146).

¹² Richtlijn (EU) 2016/2258 van de Raad van 6 december 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft toegang tot antiwitwasinlichtingen door belastingautoriteiten (PbEU 2016, L 342).

¹³ Richtlijn (EU) 2018/822 van de Raad van 25 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies (PbEU 2018, L 139).

¹⁴ Het Action plan for Simple & Fair Taxation, aangenomen op 15 juli 2020. Raadpleegbaar via: Fair and Simple Taxation: Commission proposes new measures (europa.eu).

¹⁵ Zie deel III, onderdeel A, onder 1 en deel I, onderdeel A, punt 4, onder a van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, alwaar is bepaald in welke EU-lidstaat tot rapportage dient te worden overgegaan.

verkoper onroerend goed verhuurt, aan de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waar het onroerend goed is gelegen.¹⁶

Ten aanzien van de rapportageplicht worden hierna vijf elementen toegelicht:

- 1) platformexploitanten die zijn gehouden gegevens en inlichtingen te rapporteren (paragraaf 2.3.1)
- 2) verkopers en relevante activiteiten (paragraaf 2.3.2)
- 3) due diligence-procedures en rapportageverplichtingen (paragraaf 2.3.3)
- 4) inlichtingen die worden verzameld en gerapporteerd (paragraaf 2.3.4)
- 5) informeren van te rapporteren verkopers (paragraaf 2.3.5)

2.3.1 Platformexploitanten die zijn gehouden gegevens en inlichtingen te rapporteren

De rapportageverplichtingen van Richtlijn (EU) 2021/514 gelden, kort gezegd, voor elke platformexploitant die fiscaal ingezetene is van een EU-lidstaat¹⁷ en voor platformexploitanten die géén fiscaal ingezetene zijn van een EU-lidstaat, maar die wel voorzien in de facilitering van de verrichting van een relevante activiteit door te rapporteren verkopers of een relevante activiteit in verband met de verhuur van onroerend goed dat in een EU-lidstaat is gelegen.¹⁸ Dergelijke platformexploitanten worden aangeduid als rapporterende platformexploitanten. Om dubbele of meervoudige rapportage te voorkomen, is een rapporterende platformexploitant ontheven van de rapportageverplichting als hij aannemelijk maakt dat de inlichtingen die hij gehouden is te rapporteren, reeds door een andere rapporterende platformexploitant zijn gerapporteerd.¹⁹

Als een rapporterende platformexploitant gehouden is gegevens en inlichtingen aan de belastingautoriteiten van meer dan een EU-lidstaat te rapporteren, bijvoorbeeld omdat die platformexploitant fiscaal ingezetene is van meerdere EU-lidstaten, kiest die platformexploitant in welke van die EU-lidstaten hij aan zijn rapportageverplichtingen voldoet.²⁰ De rapporterende platformexploitant stelt de belastingautoriteiten van alle betrokken EU-lidstaten in kennis van zijn keuze. Ook in het geval de te rapporteren verkopers ingezetene zijn van meerdere EU-lidstaten hoeft een rapporterende platformexploitant slechts in één EU-lidstaat aan de rapportageverplichting te voldoen. Zoals aangegeven wisselen de EU-lidstaten de relevante informatie vervolgens onderling met elkaar uit.²¹

2.3.1.1 Buitenlandse platformexploitanten

Om het systeem van gegevensuitwisseling goed te laten functioneren, een gelijk speelveld te creëren en oneerlijke concurrentie tegen te gaan, kan de rapportageverplichting zoals aangegeven ook van toepassing zijn op digitale platformen die geen fiscaal ingezetene zijn van een EU-lidstaat maar wel binnen de EU opereren. Dit is het geval als zij vanuit een niet-Unierechtsgebied de verrichting van een relevante activiteit door verkopers faciliteren, waarbij het kort gezegd gaat om verkopers die wél ingezetene zijn van een EU-lidstaat of die onroerend goed dat in een EU-lidstaat is gelegen verhuren (buitenlandse platformexploitanten). In dat geval zijn buitenlandse platformexploitanten gehouden zich met betrekking tot hun activiteiten in de interne markt in één EU-lidstaat te registreren, om vervolgens daar aan hun rapportageverplichtingen te voldoen. Vervolgens is deze EU-lidstaat "van unieke

¹⁶ Zie artikel 8 bis quarter, tweede lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁷ Of een daaraan gerelateerde voorwaarde; hij is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van een EU-lidstaat, zijn plaats van leiding bevindt zich in een EU-lidstaat of hij heeft een vaste inrichting in een EU-lidstaat en is geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie. Zie deel I, onderdeel A, punt 4, onder a, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁸ Zie paragraaf 2.3.1.1 en deel I, onderdeel A, punt 4, onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁹ Zie deel III, onderdeel A, punten 1 en 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

²⁰ Zie deel III, onderdeel A, punt 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

²¹ Zie artikel 8 bis quarter, tweede lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

registratie" gehouden om de inlichtingen op automatische basis uit te wisselen met de belastingautoriteiten van andere betrokken EU-lidstaten. Ten aanzien van de rapporterende platformexploitanten die in Nederland aan hun rapportageverplichtingen voldoen (en dus Nederland hebben gekozen als EU-lidstaat van unieke registratie), geldt dat de Minister van Financiën de verkregen inlichtingen op automatische basis verstrekt aan de belastingautoriteit van de EU-lidstaat waarvan de te rapporteren verkoper een ingezetene is. Als de te rapporteren verkoper onroerend goed verhuurt, verstrekt de Minister van Financiën de inlichtingen in ieder geval aan de belastingautoriteit van de EU-lidstaat waarin het onroerend goed is gelegen.

De EU-lidstaten streven naar een gecoördineerde handhaving van het naleven van de registratie- en rapportageverplichtingen voor digitale platformen die actief zijn vanuit niet-Unierechtsgebieden, waarbij in het uiterste geval wordt voorkomen dat dergelijke digitale platformen binnen de Unie kunnen opereren.²² Wanneer een buitenlandse platformexploitant zich opnieuw in de Unie wil registreren nadat een eerdere registratie is ingetrokken, is deze platformexploitant ertoe verplicht om de betrokken EU-lidstaat passende garanties te bieden wat betreft de nakoming van de rapportageverplichtingen zoals onder ede afgelegde schriftelijke verklaringen, zekerheidsstellingen of waarborgsommen.

2.3.1.2 Het switch off mechanisme

Zoals in paragraaf 1.1 aangegeven zijn niet alleen binnen het verband van de EU rapportageverplichtingen voor platformexploitanten geïntroduceerd (door middel van Richtlijn (EU) 2021/514), maar ook in OESO verband (door middel van de modelregels). Om dubbele rapportage te vermijden en de administratieve lasten voor platformexploitanten te minimaliseren, bevat Richtlijn (EU) 2021/514 een zogenoemd switch off mechanisme.²³ Dit mechanisme is in twee vormen van toepassing. Allereerst bestaat de switch off uit een ontheffing van de registratie- en rapportageplicht voor buitenlandse platformexploitanten - zoals beschreven in de paragraaf hiervoor - ten aanzien waarvan al gelijkwaardige inlichtingen worden uitgewisseld.²⁴ Een buitenlandse platformexploitant die kort gezegd fiscaal ingezetene is van een niet-Unierechtsgebied dat beschikt over een adequate overeenkomst²⁵ met de bevoegde autoriteiten van *alle* EU-lidstaten op grond waarvan automatische uitwisseling plaatsvindt van inlichtingen die *gelijkwaardig* zijn aan de inlichtingen die ingevolge Richtlijn (EU) 2021/514 worden uitgewisseld, is door deze vorm van het switch off mechanisme uitgezonderd van de registratie- en rapportageverplichting.²⁶ Op deze manier zijn dergelijke platformexploitanten uitsluitend gehouden inlichtingen over verkopers te rapporteren aan de belastingautoriteiten van het niet-Unierechtsgebied waar zij zijn gevestigd, waarop die autoriteiten de inlichtingen op automatische basis verstrekken aan de belastingautoriteiten van de EU-lidstaten. Of de inlichtingen die op grond van een hierboven genoemde adequate overeenkomst worden uitgewisseld *gelijkwaardig* zijn aan de inlichtingen die ingevolge Richtlijn (EU) 2021/514 worden uitgewisseld, wordt door de EC bepaald door middel van uitvoeringshandelingen, op een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat of op eigen initiatief.²⁷ Conceptueel gezien is het switch off mechanisme gebaseerd op het uitgangspunt dat de inlichtingen die tussen OESO-lidstaten en EU-lidstaten worden uitgewisseld op basis van de modelregels (inclusief optionele module), gelijkwaardig zijn aan de inlichtingen die op grond van Richtlijn (EU)

²² Zie deel IV, onderdeel F, punt 6, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

²³ Het 'switch off mechanisme' is vastgelegd in artikel 10I, zesde lid, WIB en wordt toegelicht in de bijbehorende artikelsgewijze toelichting.

²⁴ Zie tevens de artikelsgewijze toelichting onder 'gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie' (onder toelichting op artikel I, onderdeel B (artikel 2e van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen).

²⁵ Zie deel I, onderdeel A, onder 7, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

²⁶ Zie deel I, onder A, punten 5, 6, 7 en 9 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

²⁷ Zie artikel 8 bis quarter, zevende lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

2021/514 dienen te worden uitgewisseld. Dit betekent dat een buitenlandse platformexploitant die fiscaal ingezetene is van een OESO-lidstaat die zowel de modelregels als de optionele module heeft onderschreven en op grond daarvan relevante inlichtingen uitwisselt met alle EU-lidstaten, zich niet hoeft te registreren in (en niet hoeft te rapporteren aan) een EU-lidstaat. De relevante inlichtingen bereiken de EU-lidstaten in dat geval namelijk via de OESO-lidstaat die de inlichtingen op grond van de modelregels en de optionele module met hen uitwisselt.

Naast de 'volledige' switch off, zoals hierboven beschreven, is tevens een switch off mechanisme van toepassing in de situatie waarin een buitenlandse platformexploitant fiscaal ingezetene is van een niet-Unierechtsgebied dat op grond van een adequate overeenkomst²⁸ inlichtingen uitwisselt ten aanzien van een aantal, maar niet ten aanzien van *alle* relevante activiteiten die onder Richtlijn (EU) 2021/514 vallen²⁹, of met een aantal, maar niet met *alle* EU-lidstaten. Het switch off mechanisme brengt in dit geval met zich dat een dergelijke buitenlandse platformexploitant zich wel in een EU-lidstaat dient te registreren, maar bepaalde overlappende informatie niet twee keer hoeft te melden (aan de bevoegde autoriteit van het niet-Unierechtsgebied én aan de EU-lidstaat van registratie). Ook op deze manier wordt voorkomen dat gelijkwaardige inlichtingen meer dan eens worden gerapporteerd en doorgegeven.

2.3.2 Verkopers en relevante activiteiten

De inlichtingen die rapporterende platformexploitanten zijn gehouden om te verstrekken, zien op verkopers die gebruikmaken van hun digitale platform. Onder verkoper wordt de gebruiker van een platform verstaan die op enig ogenblik tijdens de rapportageperiode op het platform is geregistreerd en een zogenoemde relevante activiteit verricht. Verkopers waarover rapporterende platformen dienen te rapporteren (te rapporteren verkopers) zijn verkopers die, kort gezegd, ingezetene zijn van een EU-lidstaat of die een onroerend goed verhuren dat in een EU-lidstaat is gelegen. Gezien het wijdverspreide gebruik van digitale platformen bij commerciële activiteiten, zowel door natuurlijke personen als door entiteiten, is de rapportageverplichting van toepassing ongeacht de juridische aard van de verkoper.³⁰ Overheidsinstanties en verkopers die een entiteit zijn waarvan de aandelen regelmatig worden verhandeld op een erkende effectenbeurs of een gelieerde entiteit hiervan vallen niet onder de rapportageverplichting. Ten aanzien van laatstgenoemde entiteiten is transparantie over de behaalde inkomsten (en winsten) langs andere weg gewaarborgd.³¹ Onder een relevante activiteit wordt, kort gezegd, verstaan de verhuur van onroerend goed, de verrichting van een persoonlijke dienst, de verkoop van goederen en de verhuur van een transportmiddel. De term relevante activiteit omvat niet de activiteiten die door een verkoper worden verricht in de hoedanigheid van werknemer van een platformexploitant of werknemer van een met de platformexploitant gelieerde entiteit. Cruciaal is dat de relevante activiteit wordt verricht voor een tegenprestatie, waarvan het bedrag bij de platformexploitant gekend is of redelijkerwijs gekend kan worden. De rapportageverplichting heeft zowel op grensoverschrijdende als op niet-grensoverschrijdende activiteiten betrekking, teneinde de doeltreffendheid van de rapportageverplichtingen, de goede werking van de interne markt, een gelijk speelveld en het non-discriminatiebeginsel te waarborgen.³²

Om onnodige nalevingskosten te beperken, kent Richtlijn (EU) 2021/514 een aantal drempels. Zo geldt dat een entiteit waarvoor de rapporterende platformexploitant tijdens

²⁸ Het gaat hierbij om een overeenkomst tussen een niet-Unie-rechtsgebied waarvan de platformexploitant ingezetene is en een EU-lidstaat.

²⁹ Zie deel I, onderdeel A, punt 5 en punt 8 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

³⁰ Ook fiscaal transparante entiteiten kunnen als verkoper kwalificeren.

³¹ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A, onder 48.

³² Zie overweging 10 van Richtlijn (EU) 2021/514.

de rapportageperiode meer dan 2.000 relevante activiteiten heeft gefaciliteerd door de verhuur van onroerende goederen die op hetzelfde straatadres zijn gelegen, in het bezit zijn van dezelfde eigenaar en door dezelfde verkoper via een digitaal platform te huur worden aangeboden, wordt aangemerkt als uitgesloten verkoper.³³ Dit betekent dat de rapportageverlichting ten aanzien van bijvoorbeeld hotelketens of touroperators niet van toepassing hoeft te zijn. Ook ten aanzien van hen geldt dat transparantie over behaalde inkomsten langs andere weg wordt bewerkstelligd.³⁴ Ook is een rapporterende platformexploitant niet gehouden te rapporteren over een verkoper van goederen voor wie de platformexploitant tijdens de rapportageperiode minder dan 30 relevante activiteiten heeft gefaciliteerd en voor wie het totale bedrag van de tegenprestatie dat is betaald of gecrediteerd, niet hoger dan € 2.000 bedroeg. Ingevolge bepaling is de rapportageverplichting dus niet van toepassing ten aanzien zogenoemde kleine verkopers.

2.3.3 Due diligence-procedures en rapportageverplichtingen³⁵

Om aan de rapportageverplichting te kunnen voldoen, zijn rapporterende platformexploitanten gehouden specifieke inlichtingen te verzamelen over verkopers die gebruikmaken van hun digitale platform op grond van zogenoemde verzamel- en verificatievoorschriften, ook wel due diligence-procedures genoemd.³⁶ Een rapporterende platformexploitant dient de due diligence-procedures uiterlijk op 31 december van de rapportageperiode te hebben voltooid.³⁷ Onder de rapportageperiode wordt kort gezegd verstaan het kalenderjaar waarop de rapportage ziet.³⁸ Voor verkopers die op 1 januari 2023 reeds op een digitaal platform zijn geregistreerd (of die reeds op een digitaal platform zijn geregistreerd vanaf de datum waarop een entiteit een rapporterende platformexploitant wordt – “bestaande verkopers”), geldt dat de genoemde due diligence-procedures uiterlijk op 31 december van de *tweede* rapportageperiode voor de rapporterende platformexploitant moeten worden voltooid.³⁹ Dit betekent dat ten aanzien van bestaande gebruikers extra tijd wordt geboden om de juiste gegevens en inlichtingen te verzamelen en te verifiëren. Om de doelstelling van een juiste belastingheffing van inkomsten die via een digitaal platform worden behaald te kunnen realiseren, zijn rapporterende platformexploitanten gehouden om de verzamelde en geverifieerde inlichtingen in een vroeg stadium te rapporteren aan de belastingautoriteiten. Derhalve zijn de rapporterende platformexploitanten gehouden om uiterlijk 31 januari van het jaar dat volgt op de rapportageperiode waarin de verkoper als te rapporteren verkoper is aangemerkt, de inlichtingen aan de belastingautoriteiten te rapporteren.⁴⁰ De belastingautoriteiten zijn vervolgens gehouden deze inlichtingen uiterlijk twee maanden na het einde van de rapportageperiode op automatische basis uit te wisselen met de betreffende belastingautoriteiten van andere EU-lidstaten.⁴¹ Kort gezegd betekent dit dat de belastingautoriteiten de inlichtingen ten aanzien van een rapportageperiode uiterlijk 31 januari van het jaar volgend op die rapportageperiode ontvangen, waarna zij die inlichtingen uiterlijk op 28 februari van dat jaar dienen uit te wisselen. Om de automatische uitwisseling van inlichtingen te faciliteren vindt de uitwisselingen van inlichtingen elektronisch plaats via het door de EC opgezette gemeenschappelijke communicatienetwerk (CCN).

³³ Zie deel I, onderdeel B, punt 4, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

³⁴ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A, onder 46.

³⁵ Een uitgebreide toelichting op de systematiek hieromtrent is opgenomen in de artikelsgewijze toelichting van het onderhavige stuk.

³⁶ Opgenomen in deel II van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

³⁷ Zie deel II, onderdeel F, punt 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

³⁸ Zie deel I, onderdeel C, onder punt 6 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

³⁹ Zie deel II, onderdeel F, punt 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴⁰ Zie deel III, onderdeel A, punten 1, 2 en 3 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴¹ Meer specifiek worden de inlichtingen op automatische basis uitgewisseld met de belastingautoriteit van de EU-lidstaat waarvan de verkoper een ingezetene is en, als de verkoper onroerend goed verhuurt, in ieder geval aan de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waar het onroerend goed is gelegen. Zie artikel 8 bis quarter, tweede lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

2.3.4 Inlichtingen die worden verzameld en gerapporteerd

De inlichtingen die platformexploitanten gehouden zijn te rapporteren (en daaraan voorafgaand, indien van toepassing, te verzamelen en te verifiëren), zijn in grote lijnen onder te verdelen in drie categorieën.⁴² Ten eerste worden inlichtingen over de rapporterende platformexploitant zelf gerapporteerd, zoals het geregistreerd kantooradres, het Tax Identification Number (TIN) en de handelsnaam van het platform waarover de platformexploitant rapporteert. Daarnaast worden inlichtingen over te rapporteren verkopers verzameld, geverifieerd en vervolgens gerapporteerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen te rapporteren verkopers die onroerend goed verhuren en te rapporteren verkopers die andere relevante activiteiten verrichten. De inlichtingen ten aanzien van te rapporteren verkopers bestaan deels uit persoonsgegevens om de identiteit van de verkoper vast te kunnen stellen, zoals voor- en achternaam, adres hoofdverblijf, TIN⁴³ of bij gebrek daaraan geboorteplaats, btw-identificatienummer (indien van toepassing), identificatiecode van de financiële rekening en geboortedatum. Daarnaast worden ook gegevens zoals de betaalde of gecrediteerde tegenprestatie(s) en het bijbehorende aantal relevante activiteiten en het adres en kadastrummer van het onroerend goed (indien van toepassing) gerapporteerd. Ten aanzien van te rapporteren verkopers die een entiteit zijn, betreft het ook enkele aanvullende of andersoortige gegevens, zoals het bedrijfsregistratienummer en de vaste inrichtingen.⁴⁴

2.3.5 Informeren van de te rapporteren verkoper

Rapporterende platformexploitanten zijn gehouden om de inlichtingen die zij rapporteren aan de belastingautoriteiten van een EU-lidstaat ook te verstrekken aan de te rapporteren verkopers waarop die inlichtingen betrekking hebben.⁴⁵ Deze verstrekking dient uiterlijk plaats te vinden op 31 januari van het jaar dat volgt op het kalenderjaar waarin de verkoper is aangemerkt als te rapporteren verkoper. Dit moment is gelijk aan het moment waarop de inlichtingen uiterlijk aan de belastingautoriteiten moeten worden verstrekt.⁴⁶ Op deze manier is de te rapporteren verkoper ervan op de hoogte welke inlichtingen ten aanzien van hem of haar aan de belastingautoriteit zijn doorgegeven. Onder deze inlichtingen bevindt zich onder andere een overzicht van de totale tegenprestatie die aan de te rapporteren verkoper is betaald of gecrediteerd tijdens elk kwartaal van de rapportageperiode.⁴⁷ Dit overzicht kan de te rapporteren verkoper meenemen in de belastingaangifte.

2.4 Andersoortige wijzigingen in Richtlijn (EU) 2021/514

Naast de bepalingen uit Richtlijn (EU) 2021/514 die zien op de uitbreiding van de automatische uitwisseling van inlichtingen ten aanzien van inkomsten behaald via de platformeconomie, introduceert deze richtlijn een aantal bepalingen die ten doel hebben de werking van Richtlijn 2011/16/EU op andere vlakken te verbeteren of uit te breiden. Deze worden hierna kort toegelicht.

2.4.1 Deelname aan administratief onderzoek en gelijktijdige controles

Richtlijn 2011/16/EU bevat de mogelijkheid voor EU-lidstaten om – onder bepaalde voorwaarden – direct betrokken te zijn bij een administratief onderzoek dat in een andere EU-lidstaat plaatsvindt⁴⁸ (administratief onderzoek) en om gelijktijdige controles

⁴² In deze paragraaf wordt slechts in grote lijnen de inlichtingen besproken. De volledige lijst van te rapporteren inlichtingen is te vinden in artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB en bijbehorende artikelsgewijze toelichting, overeenkomstig deel III, onderdeel B van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴³ Inclusief vermelding van elke EU-lidstaat van afgifte.

⁴⁴ De in deze paragraaf genoemde gegevens zijn slechts enkele voorbeelden en zijn daarmee niet uitputtend.

⁴⁵ Zie deel III, onderdeel A, punt 5, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴⁶ Zie deel III, onderdeel A, punten 1, 2 en 3 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴⁷ Zie deel III, onderdeel B, onder e, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁴⁸ Zie artikel 11 van Richtlijn 2011/16/EU.

te verrichten met andere EU-lidstaten, elk op eigen grondgebied, bij een of meer personen te wier aanzien zij een gezamenlijk of complementair belang hebben (gelijktijdige controles).⁴⁹ Het doel van deze instrumenten is steeds om tot de uitwisseling van inlichtingen te kunnen uitgaan.⁵⁰ Ingevolge Richtlijn (EU) 2021/514 worden deze bepalingen versterkt en aangescherpt, met het oog op doeltreffende toepassing van die bepalingen.⁵¹ Zo wordt uitdrukkelijk bepaald dat als in het kader van een administratief onderzoek ambtenaren van een EU-lidstaat aanwezig zijn op het grondgebied van een andere EU-lidstaat, zij onder de procedurele regelingen vallen die de aangezochte EU-lidstaat (op wiens grondgebied het onderzoek plaatsvindt) heeft vastgesteld. Ook is geregeld dat de deelname aan een dergelijk administratief onderzoek, waar passend, met gebruikmaking van elektronische communicatiemiddelen kan plaatsvinden.⁵² Tevens is bepaald dat de EU-lidstaat die door een andere EU-lidstaat wordt verzocht gemachtigde ambtenaren aanwezig te laten zijn of (elektronisch) te laten deelnemen aan een administratief onderzoek, binnen 60 dagen op een dergelijk verzoek dient te reageren (waarbij het verzoek kan worden ingewilligd of gemotiveerd kan worden geweigerd).⁵³ De termijn van 60 dagen wordt ook geïntroduceerd als reactietermijn op een verzoek aan een EU-lidstaat om deel te nemen aan een gelijktijdige controle.⁵⁴

2.4.2 Gezamenlijke audits

Uit multilaterale controles die werden uitgevoerd met steun van het Fiscalis 2020-programma⁵⁵ is het nut gebleken van gecoördineerde controles van een of meer belastingplichtigen die van gezamenlijk of complementair belang zijn voor de bevoegde autoriteiten van twee of meer lidstaten. Zulke gezamenlijke acties worden momenteel alleen uitgevoerd op basis van de gecombineerde toepassing van bestaande bepalingen inzake de aanwezigheid van ambtenaren van één lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat en inzake gelijktijdige controles. In veel gevallen heeft die praktijk echter aangetoond dat verdere verbeteringen nodig zijn om rechtszekerheid te scheppen. Derhalve is Richtlijn 2011/16/EU aangevuld met een aantal bepalingen ter verduidelijking van het kader en de belangrijkste beginselen die moeten worden toegepast tijdens een zogenoemde gezamenlijke audit (ook wel joint audit genoemd).⁵⁶ Een gezamenlijke audit is een administratief onderzoek dat *gezamenlijk* door de belastingautoriteiten van twee of meer EU-lidstaten wordt uitgevoerd, en verband houdt met een of meer personen met gezamenlijk of complementair belang voor die autoriteiten. Deze audits vormen een extra instrument voor administratieve samenwerking tussen EU-lidstaten op het gebied van belastingen en kunnen daarmee een bijdrage leveren aan een beter functioneren van de interne markt. Richtlijn (EU) 2021/514 introduceert hiertoe een wettelijk kader in de vorm van onder andere procedureregels teneinde de rechtszekerheid in het kader van gezamenlijke audits te waarborgen. Zo bevat Richtlijn (EU) 2021/514 bepalingen inzake de specifieke termijn voor het beantwoorden van een verzoek om een gezamenlijk onderzoek, de reikwijdte van de rechten en plichten van de ambtenaren die deelnemen aan een gezamenlijk onderzoek, en het proces dat leidt tot de opstelling van een

⁴⁹ Zie artikel 12 van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵⁰ Zie artikel 11, eerste lid, en artikel 12, eerste lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵¹ Zie overweging 22 van Richtlijn (EU) 2021/514.

⁵² Zie artikel 11, eerste lid, onderdeel c, van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵³ Zie artikel 11, eerste lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵⁴ Zie artikel 12 van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵⁵ Het fiscalis 2020-programma is opgezet bij Verordening (EU) nr. 1286/2013 van het Europees Parlement en de Raad. Zie Verordening (EU) nr. 1286/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van een actieprogramma ter verbetering van het functioneren van de belastingstelsels in de Europese Unie voor de periode 2014-2020 (Fiscalis 2020) en tot intrekking van Beschikking nr. 1482/2007/EG (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 25).

⁵⁶ Uit multilaterale controles die werden uitgevoerd met steun van het Fiscalis 2020-programma dat is opgezet bij Verordening (EU) nr. 1286/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁶, is het nut gebleken van de gezamenlijke controles die in paragraaf 2.4.1 zijn besproken. In veel gevallen heeft die praktijk echter aangetoond dat verdere verbeteringen nodig zijn om rechtszekerheid te scheppen. Om deze verbeteringen te realiseren, bevat Richtlijn (EU) 2021/514 een aantal aanvullende bepalingen voor een gezamenlijke audit en van de belangrijkste beginselen die moeten worden toegepast wanneer Nederland ervoor kiest over te gaan tot een gezamenlijke audit. Daarover gaat paragraaf 2.4.2.

eindverslag van een gezamenlijke audit.⁵⁷ De bepalingen inzake gezamenlijke audits mogen niet aldus worden uitgelegd dat zij vooruitlopen op procedures die in een EU-lidstaat conform diens nationale recht zouden plaatsvinden naar aanleiding van of als vervolg op de gezamenlijke audit, zoals het heffen van belastingen of de rechtsmiddelen die belastingplichtigen in het kader van procedures daaromtrent ter beschikking staan. Met het oog op de rechtszekerheid moet het eindverslag van een gezamenlijke audit een weergave zijn van de bevindingen waarover de betrokken belastingautoriteiten overeenstemming hebben bereikt.

2.4.3 Gegevensinbreuk

Op grond van Richtlijn 2011/16/EU wordt een grote hoeveelheid gegevens van belastingplichtigen uitgewisseld ten behoeve van het verbeteren van de administratieve samenwerking tussen de EU-lidstaten en het handhaven van nationale belastingwetgeving. Hoewel gegevensuitwisseling plaatsvindt via een door de EC opgezet gemeenschappelijk communicatienetwerk (CCN-netwerk), blijft het van groot belang om gegevensinbreuken te voorkomen en mogelijke schade te beperken. In dit kader wordt de beveiliging van deze gegevens verbeterd. Hiertoe is Richtlijn (EU) 2021/514 aangevuld met regels inzake de procedure die de EU-lidstaten en de EC moeten volgen in geval van een gegevensinbreuk in een EU-lidstaat of in het CCN. Gezien de gevoelige aard van de gegevens waarop een gegevensinbreuk betrekking zou kunnen hebben, voorziet Richtlijn (EU) 2021/514 in maatregelen zoals het verzoeken om de schorsing van de uitwisseling van inlichtingen met de EU-lidstaat/lidstaten waar de gegevensinbreuk heeft plaatsgevonden, of het schorsen van de toegang tot het CCN voor een of meer EU-lidstaten totdat de gegevensinbreuk is verholpen.⁵⁸ Gezien de technische aard van de procedures voor gegevensuitwisseling, moeten de EU-lidstaten, met de hulp van de EC, overeenstemming bereiken over de praktische regelingen die nodig zijn voor de uitvoering van de procedures die moeten worden gevolgd in geval van een gegevensinbreuk en over de maatregelen die moeten worden genomen om toekomstige gegevensinbreuken te voorkomen.⁵⁹

2.5 Sancties

Ingevolge het onderhavige wetsvoorstel wordt ook de huidige sanctiebepaling in de WIB uitgebreid.⁶⁰ Zodoende kan het opzettelijk of grofschuldig niet-nakomen van de onderhavige verplichtingen worden bestraft met een bestuurlijke boete van ten hoogste het bedrag van de zesde categorie⁶¹ en kan er tot strafrechtelijke vervolging worden overgegaan. De woorden 'ten hoogste' zijn toegevoegd om te benadrukken dat in elk concreet geval een boete proportioneel dient te zijn. Wat een proportionele boete is, hangt af van alle relevante feiten en omstandigheden van het concrete geval. Deze worden afgewogen door de inspecteur en kunnen leiden tot een forse vermindering van het bedrag van de boete. Het genoemde boetemaximum van de zesde categorie sluit aan bij de bestuurlijke boete die ten hoogste kan worden opgelegd inzake het niet-nakomen van de verplichtingen die voortvloeien uit Richtlijn (EU) 2016/881 ("DAC4", inzake Country-by-Country Reporting) en Richtlijn (EU) 2018/822 ("DAC6", inzake meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies).⁶² Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de sanctiebepaling alleen geldt ten aanzien van rapporterende platformexploitanten en niet ten aanzien van te rapporteren verkopers die via de platformen actief zijn.

⁵⁷ Zie afdeling II bis (gezamenlijke audits) van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵⁸ Zie artikel 25, zesde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

⁵⁹ Zie overweging 33 van Richtlijn 2011/16/EU.

⁶⁰ Ingevolge overweging 21 van Richtlijn (EU) 2021/514 en artikel 25 bis Richtlijn 2011/16/EU dienen de EU-lidstaten sancties vast te stellen voor overtredingen van de nationale omzettingsbepalingen. Dergelijke sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

⁶¹ Bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

⁶² Beide boetebepalingen betreffen de implementatie van artikel 25 bis Richtlijn 2011/16/EU.

3. Gegevensbescherming

3.1. Inleiding

De gegevens en inlichtingen die rapporterende platformexploitanten ingevolge het onderhavige wetsvoorstel dienen te verzamelen, verifiëren en rapporteren aan de Belastingdienst, kunnen betrekking hebben op persoonsgegevens. Onder persoonsgegeven wordt verstaan elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.⁶³ Ingevolge het onderhavige wetsvoorstel zijn rapporterende platformexploitanten gehouden ten aanzien van bepaalde verkopers⁶⁴ specifieke gegevens verzamelen, verifiëren en aan de Belastingdienst rapporteren.⁶⁵ De Belastingdienst verstrekt de betreffende gegevens vervolgens op automatische basis via het CCN-netwerk aan de EU-lidstaten waarvan de verkoper, kort gezegd, ingezetene is.⁶⁶ De betrokken belastingautoriteiten krijgen via deze automatische uitwisseling alleen de voor hen relevante gegevens, namelijk de gegevens over hun eigen ingezetenen. De belastingautoriteiten van de andere EU-lidstaten zullen hetzelfde doen met betrekking tot de door hen ingevolge Richtlijn (EU) 2021/514 ontvangen gegevens en inlichtingen van verkopers die ingezetene zijn van Nederland.

Het voorgaande roept de vraag op in hoeverre de met de verwerking van persoonsgegevens gepaard gaande inmenging in de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is ten opzichte van het doel dat ermee wordt nagestreefd. In paragraaf 3.2 wordt in dit kader ingegaan op artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en wordt beoordeeld of de verwerking van persoonsgegevens zoals hiervoor beschreven voldoet aan dit artikel. Voorts is op de verwerking van persoonsgegevens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. In paragraaf 3.3 zal worden ingegaan op de specifieke waarborgen uit de AVG.

Een belangrijke notie vooraf is evenwel dat iedere vorm van gegevensverwerking in het onderhavige wetsvoorstel rechtstreeks voortvloeit uit Richtlijn (EU) 2021/514. Dit wetsvoorstel introduceert geen extra verplichtingen of voorwaarden ten opzichte van de richtlijn. Een tweede notie is dat het voorstel dat ten grondslag heeft gelegen aan Richtlijn (EU) 2021/514 is onderworpen aan een zogenoemd 'impact assessment' door de EC. Hierin is geconcludeerd dat het voorstel wat betreft de impact op fundamentele rechten geheel in lijn is met Europese verdragen.⁶⁷ Daarnaast is ook de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd welke heeft geoordeeld dat de verwerking van persoonsgegevens in het kader van Richtlijn 2011/16/EU in overeenstemming is en blijft met Verordening (EU) 2016/679⁶⁸ en Verordening (EU) 2018/1725⁶⁹ van het Europees Parlement en de Raad.

⁶³ Artikel 4, eerste lid, van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) bevat een definitie van persoonsgegevens.

⁶⁴ Zie voor een uitgebreidere toelichting over verkopers paragraaf 2.3.2.

⁶⁵ De precieze gegevens die door rapporterende platformexploitanten worden gerapporteerd volgen uit artikel 10j, derde of vierde lid, WIB en overeenkomstig deel III, onderdeel B van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁶⁶ Zie het voorgestelde artikel 6g, eerste lid, WIB.

⁶⁷ Te raadplegen via: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD%3A2020%3A131%3AFIN>. Het relevante citaat luidt: "To sum up, irrespective of the precise scope and possible exemptions, any EU intervention on the basis of which personal data will be processed will be compliant with GDPR and any possible impact justified. According to the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the freedom to conduct a business is recognised, as long as business is conducted in accordance with EU and national laws (art. 16 EVRM). The intervention does not impact negatively such freedom, rather it will contribute to ensure that such freedom is exercised in respect of the law, in particular applicable tax laws of the Member States."

⁶⁸ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

⁶⁹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

3.2 Recht op respect voor het privéleven

Persoonsgegevens worden beschermd als onderdeel van het privéleven.⁷⁰ Het recht op respect voor het privéleven wordt gewaarborgd in artikel 8, eerste lid, EVRM.⁷¹ Ingevolge artikel 8, tweede lid, EVRM is een inmenging in het recht op respect voor het privéleven evenwel gerechtvaardigd wanneer deze bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Met het onderhavige wetsvoorstel wordt voldaan aan de eis dat de inmenging bij wet is voorzien, waardoor het voor burgers kenbaar en voorzienbaar is dat een inmenging kan plaatsvinden en onder welke omstandigheden dat het geval is. Daarnaast geldt dat de voorgestelde bepalingen noodzakelijk zijn in het belang van het economisch welzijn van Nederland. Het doel van Richtlijn (EU) 2021/514 is, kort samengevat, meer (gestroomlijnde) transparantie inzake de activiteiten die via digitale platformen worden verricht en de inkomsten die via deze activiteiten worden vergaard.⁷² Dit zal leiden tot een eerlijkere belastingheffing en tot een vermindering van de nalevingslasten voor zowel belastingdiensten als belastingbetalers. Om dit doel te kunnen realiseren, is het van wezenlijk belang dat de belastingautoriteiten van de EU-lidstaten op automatische basis volledige en relevante informatie met elkaar uitwisselen ten aanzien van zogenoemde relevante activiteiten die via digitale platformen worden verricht. Met die informatie komen de EU-lidstaten te beschikken over uitvoerige inlichtingen die nodig zijn om de verschuldigde belastingen correct vast te stellen. Vanwege het internationale karakter van digitale platformen is het essentieel dat een uniforme rapportageverplichting wordt ingevoerd die overal in de interne markt geldt.⁷³ Verschillende nationale regelingen zorgen immers voor aanzienlijke administratieve- en nalevingskosten voor platformexploitanten. Met Richtlijn (EU) 2021/514 wordt een uniforme rapportageverplichting ingevoerd waarbij platformexploitanten ertoe worden verplicht inkomsten die verkopers door het gebruik van het digitale platform verkrijgen in slechts in één enkele EU-lidstaat te rapporteren.⁷⁴

Voorts dient ingevolge artikel 8 EVRM het wetsvoorstel te voldoen aan de voorwaarden van proportionaliteit – de inbreuk op de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene mag niet onevenredig zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel – en subsidiariteit: het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt, dient in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige wijze te kunnen worden bereikt. Toetsing aan voorgenoemde eisen levert het volgende beeld op. De uit Richtlijn (EU) 2021/514 voortvloeiende verplichtingen gaan niet verder dan nodig is om de beoogde doelstellingen daarvan te verwezenlijken. De inmenging in de persoonlijke levenssfeer

⁷⁰ Zie ook artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het Handvest), waarin expliciet is bepaald dat eenieder recht heeft op bescherming van de hem betreffende persoonsgegevens.

⁷¹ Artikel 7 van het Handvest is bijna gelijklopend aan artikel 8 van het EVRM en stelt dat eenieder recht heeft op «eerbiediging van zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie». Voor zover het Handvest rechten bevat die corresponderen met rechten die zijn gegarandeerd door het EVRM, is de inhoud en reikwijdte daarvan ingevolge artikel 52, derde lid, van het Handvest hetzelfde als in het EVRM is bepaald. Derhalve wordt hier alleen ingegaan op artikel 8 EVRM. Voorts is in artikel 10, eerste lid, van de Grondwet bepaald dat eenieder recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen. In het tweede lid van genoemd artikel 10 is bepaald dat de wet regels stelt ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.

⁷² Wat betreft Richtlijn 2011/16/EU in het geheel is in overweging 36 van Richtlijn (EU) 2021/514 opgenomen dat gegevensverwerking uitsluitend aan bod komt met als doel een algemeen openbaar belang te dienen, namelijk belastingheffing en de beoogde bestrijding van belastingfraude- ontduiking en ontwijking, het veiligstellen van belastinginkomsten en het bevorderen van eerlijke belastingheffing, waardoor de mogelijkheden voor sociale, politieke en economische inclusie in de lidstaten worden verstrekt.

⁷³ Richtlijn (EU) 2021/514, overweging 7.

⁷⁴ Richtlijn (EU) 2021/514, overweging 13.

plaats met het doel om, kort samengevat, meer (gestroomlijnde) transparantie te verkrijgen inzake de activiteiten die via digitale platformen worden verricht en de inkomsten die via deze activiteiten worden vergaard. Gezien de moeilijkheden om belastbare feiten te detecteren in verband met commerciële activiteiten die via digitale platformen worden gefaciliteerd, en tevens rekening houdend met de extra administratieve last voor de belastingdiensten in dergelijke gevallen, is het noodzakelijk een rapportageverplichting in te stellen voor platformexploitanten. De platformexploitanten zijn van alle mogelijk betrokken partijen het best in staat om de noodzakelijke inlichtingen te verzamelen en te verifiëren met betrekking tot alle verkopers die werkzaam zijn op en gebruikmaken van een specifiek digitaal platform.⁷⁵ Tot de verstrekking van gegevens dient alleen te worden overgegaan ten aanzien aan een verkoper indien deze aan bepaalde voorwaarden voldoet.⁷⁶ Zonder de betreffende persoonsgegevens die worden meegeleverd, is het voor belastingautoriteiten niet mogelijk om te achterhalen op welke te rapporteren verkoper de inlichtingen betrekking hebben. In verband met de subsidiariteit geldt verder dat gegevens en inlichtingen die niet strekken tot de nakoming van (de doelen van) Richtlijn (EU) 2021/514 niet worden gevraagd. Zo kent Richtlijn (EU) 2021/514, zoals in paragraaf 2.3.2 toegelicht, een aantal drempels ingevolge waarvan de rapportageverplichting niet van toepassing is ten aanzien van zogenoemde kleine verkopers. Hun persoonsgegevens worden derhalve niet verwerkt. De uitgewisselde informatie mag (in beginsel) alleen worden gebruikt voor de administratie en uitvoering van de belastingwet, inclusief de bijbehorende boetebepalingen.⁷⁷

3.3 AVG

Zoals reeds opgemerkt, worden persoonsgegevens beschermd als onderdeel van het privéleven. De AVG geeft een nadere uitwerking aan dit recht. In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste waarborgen uit de AVG. Persoonsgegevens mogen alleen worden verwerkt⁷⁸ in overeenstemming met de wet en op een wijze die ten aanzien van de betrokkene (zijnde degene van wie de persoonsgegevens worden verwerkt) rechtmatig, behoorlijk en transparant is.⁷⁹ Met het onderhavige wetsvoorstel wordt aan de eis van rechtmatigheid voldaan, aangezien verwerking van de gegevens noodzakelijk is voor naleving van de belastingwet en het voor burgers kenbaar en voorzienbaar is dat een inmenging kan plaatsvinden en onder welke omstandigheden dat het geval is.⁸⁰ De uitwisseling van gegevens kan daadwerkelijk bijdragen aan de inspanningen die worden geleverd om een goede werking van de interne markt te garanderen en een gelijk speelveld en het non-discriminatiebeginsel te waarborgen.⁸¹

Zoals aangegeven is sprake van een zuivere implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514 in de WIB. De WIB bevat reeds de implementatie van een groot aantal bepalingen uit Richtlijn 2011/16/EU. Op de gegevensverwerking die onderhavig wetsvoorstel regelt, worden de betreffende bepalingen in de WIB van toepassing. In de WIB is bepaald dat de bepalingen van die wet strekken tot uitvoering van richtlijnen van de Raad van de Europese Unie en andere regelingen van internationaal en interregionaal recht tot het verlenen van wederzijdse bijstand bij de heffing van belastingen.⁸² In de WIB is daarnaast bepaald dat alleen inlichtingen worden verstrekt indien de verstrekking daarvan strekt tot uitvoering van richtlijnen van de EU en andere regelingen van

⁷⁵ Zie overweging 9 van Richtlijn (EU) 2021/514.

⁷⁶ De voorwaarden zoals genoemd in deel I, onderdeel B, onder 3 van bijlage V bij Richtlijn 2011/16/EU.

⁷⁷ Zie artikel 16, eerste, tweede en derde lid, Richtlijn 2011/16/EU en de artikelen 17 en 30 WIB, waaruit blijkt onder welke voorwaarden de gegevens en inlichtingen ook voor andere doeleinden dan de administratie en uitvoering van de belastingwet mogen worden gebruikt.

⁷⁸ Artikel 4, tweede lid, AVG bevat de definitie van «verwerking».

⁷⁹ Artikel 5, eerste lid, onderdeel a, AVG.

⁸⁰ Artikel 5, eerste lid, onderdeel b en c, AVG en artikel 6, eerste lid, onderdeel c, AVG.

⁸¹ Zie overweging 9 van Richtlijn (EU) 2021/514 en artikel 5, eerste lid, onderdeel b, AVG.

⁸² Artikel 1 WIB.

internationaal of interregionaal recht.⁸³ Het onderhavige wetsvoorstel voorziet derhalve niet in de verwerking van persoonsgegevens die niet strikt samenhangt met de verwezenlijking van het doel dat met Richtlijn (EU) 2021/514 (en Richtlijn 2011/16/EU) wordt nagestreefd.

Voorts zal op grond van de AVG de rapporterende platformexploitant alle redelijke maatregelen moeten nemen om ervoor te zorgen dat de gegevens juist zijn.⁸⁴ In dit kader is relevant dat in Richtlijn (EU) 2021/514 due diligence-procedures zijn opgenomen ten aanzien van het verzamelen en verifiëren van inlichtingen over te rapporteren verkopers door rapporterende platformexploitanten.⁸⁵ Voor zover het gaat om het verstrekken van gegevens en inlichtingen door de platformexploitant aan de Belastingdienst, is hierin bepaald welke verantwoordelijkheid de rapporterende platformexploitant draagt bij het vaststellen van de juistheid van die gegevens en inlichtingen. Zo is de rapporterende platformexploitant gehouden om te bepalen of de ontvangen inlichtingen betrouwbaar zijn door gebruik te maken van de inlichtingen en documenten waarover hij in zijn elektronisch doorzoekbare registers beschikt, en, indien aanwezig, ten aanzien van de geldigheid van TIN of btw-identificatienummers, door gebruik te maken van een elektronische interface die gratis beschikbaar is gesteld door een EU-lidstaat of de EU. Hoofdstuk III AVG bevat voorschriften met betrekking tot, kort samengevat, het informeren van de betrokkene van wie persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van diens rechten. Richtlijn (EU) 2021/514 bevat in lijn daarmee ook enkele voorschriften ten aanzien van de inlichtingenplicht richting betrokken natuurlijke personen die te maken hebben met Richtlijn 2011/16/EU.⁸⁶ De AVG is ook van toepassing op buitenlandse platformexploitanten, voor zover zij op grond van deze richtlijn gegevens van Europese ingezetenen verzamelen, verifiëren en rapporteren.⁸⁷

Na aanvaarding van dit wetsvoorstel zal op de website van de Belastingdienst informatie worden verstrekt over de automatische uitwisseling van gegevens die op grond van Richtlijn (EU) 2021/514 zal plaatsvinden. Informatie over de wijze waarop de uit de AVG voortvloeiende rechten, zoals het recht op inzage, kunnen worden uitgeoefend is al opgenomen op de website van de Belastingdienst.⁸⁸ De betreffende gegevens mogen niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor zij zijn verwerkt.⁸⁹ Voor het bewaren en het vernietigen van gegevens hanteert de Belastingdienst de termijnen die overeenkomstig de bepalingen in de Archiefwet bekend worden gemaakt.⁹⁰ De bestaande beveiligingsregels binnen de Belastingdienst zullen onverkort worden toegepast op de onderhavige verwerking van persoonsgegevens.⁹¹ Voorts geldt dat de persoonsgegevens door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier moeten worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is.⁹² Nadat de gegevens en inlichtingen door de rapporterende platformexploitant aan de Belastingdienst zijn verstrekt, geldt dat de Belastingdienst de betreffende informatie op automatische basis via het CCN-netwerk aan het door de EC te ontwikkelen beveiligd centraal gegevensbestand verstrekt.⁹³ Zodra de informatie zich in het centraal gegevensbestand bevindt, kan de EC worden

⁸³ Artikel 14 WIB.

⁸⁴ Artikel 5, eerste lid, onderdeel d, AVG.

⁸⁵ De due diligence bepalingen worden op basis van artikel 10i, WIB, vastgelegd in de AMVB conform deel II, onderdeel C, onder 1 en 2 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁸⁶ Zie deel III, onderdeel A, punt 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

⁸⁷ Conform overweging 23 van de AVG.

⁸⁸ Te raadplegen via: www.belastingdienst.nl/privacy

⁸⁹ Artikel 5, eerste lid, onderdeel e, AVG.

⁹⁰ Te raadplegen op de website van het Nationaal Archief: www.nationaalarchief.nl/archiveren/, zoekterm: selectielijst Belastingdienst. In beginsel geldt een bewaartermijn van 7 jaar.

⁹¹ Ten aanzien van de bestaande beveiligingsregels binnen de Belastingdienst geldt de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR) 2017.

⁹² Artikel 5, eerste lid, onderdeel f, AVG.

⁹³ Zie overweging 32 van Richtlijn 2021/514 en artikel 21, vijfde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

aangemerkt als de verwerkingsverantwoordelijke, waarbij geldt dat ook de Europese instituties gehouden zijn de bescherming van persoonsgegevens te eerbiedigen.⁹⁴

Tot slot wordt in dit verband nog opgemerkt dat ten aanzien van iedere gegevensuitwisseling tussen de EU-lidstaten geldt dat de gegevens en inlichtingen onder de geheimhoudingsplicht vallen en de bescherming genieten waarin het nationale recht van de ontvangende EU-lidstaat met betrekking tot soortgelijke inlichtingen voorziet.⁹⁵ In de Algemene wet inzake Rijksbelastingen (AWR) is de geheimhoudingsplicht van de Belastingdienst geregeld.⁹⁶ In de WIB is deze geheimhoudingsplicht van overeenkomstige toepassing verklaard op inlichtingen die in het kader van wederzijdse bijstand van een bevoegde autoriteit van een andere staat zijn verkregen, alsmede op de inlichtingen die in dat kader zijn verkregen van rapporterende platformexploitanten.⁹⁷

3.4 Autoriteit persoonsgegevens

De AP wordt om advies gevraagd <PM>.

4. Administratieve lasten, uitvoeringskosten en budgettaire effecten

4.1 Effecten voor bedrijven en burgers

Het onderhavige wetsvoorstel heeft gevolgen voor zowel rapporterende platformexploitanten als voor te rapporteren verkopers. In paragraaf 4.1.1 wordt eerst ingegaan op de administratieve lasten voor rapporterende platformexploitanten. In paragraaf 4.1.2 wordt nader ingegaan op de lasten voor de te rapporteren verkopers (voor de burger).

4.1.1 Administratieve lasten voor rapporterende platformexploitanten

Het onderhavige wetsvoorstel introduceert de verplichting voor rapporterende platformexploitanten om gegevens en inlichtingen te verzamelen, verifiëren en rapporteren ten aanzien van te rapporteren verkopers die relevante activiteiten verrichten via hun digitale platform. Dientengevolge heeft het onderhavige wetsvoorstel een toename van de administratieve lasten tot gevolg voor rapporterende platformexploitanten. Afhankelijk van de activiteiten van de betreffende rapporterende platformexploitant is een aantal van de te verzamelen, verifiëren en rapporteren gegevens en inlichtingen wellicht al aanwezig in de registers van dat platform. Ten aanzien van de gegevens waarvoor dat niet geldt, zal de rapporterende platformexploitant de te rapporteren verkoper moeten vragen deze te verstrekken. Na het verzamelen en verifiëren van de betreffende gegevens en inlichtingen is de rapporterende platformexploitant gehouden om deze jaarlijks te rapporteren aan de Belastingdienst. Tot slot zijn rapporterende platformexploitanten gehouden om de betrokken verkopers in te lichten over de hen aangaande gegevens en inlichtingen die zijn gerapporteerd aan de Belastingdienst. Voorgaande verplichtingen zorgen voor extra administratieve lasten voor rapporterende platformexploitanten.

Teneinde de toename van deze administratieve lasten zo beperkt mogelijk te houden, kunnen rapporterende platformexploitanten hun rapportageverplichtingen in één enkele EU-lidstaat voldoen.⁹⁸ De gerapporteerde gegevens en inlichtingen worden vervolgens

⁹⁴ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PbEU 2018, L 295/39).

⁹⁵ Artikel 16, eerste lid, Richtlijn 2011/16/EU.

⁹⁶ Artikel 67 AWR.

⁹⁷ Artikel 28 WIB en de voorgestelde wijziging van dat artikel ingevolge artikel I, onderdeel X, van het onderhavige wetsvoorstel.

⁹⁸ Richtlijn (EU) 2021/514, overweging 13.

automatisch verder uitgewisseld met de betrokken EU-lidstaten. Deze vorm van internationale samenwerking voorkomt dat landen nationale verplichtingen opleggen die zorgen voor aanzienlijke administratieve- en nalevingskosten voor rapporterende platformexploitanten. Daarnaast zijn in het onderhavige wetsvoorstel verschillende bepalingen opgenomen ter voorkoming van dubbele rapportage, waarmee onnodige administratieve lasten voor platformexploitanten worden beperkt.⁹⁹ Ook zijn twee drempels opgenomen¹⁰⁰ waardoor de rapportageverplichting niet van toepassing is ten aanzien van zogenoemde kleine verkopers en grote touroperators of hotelketens.

De Commissie verwacht dat de implementatie van de richtlijn eenmalige kosten voor rapporterende platformexploitanten met zich brengt ter grootte van € 875 miljoen. De structurele kosten bedragen € 105 miljoen. Naar rato bedraagt de toename in administratieve lasten voor Nederlandse bedrijven incidenteel € 44 miljoen en structureel € 5 miljoen.¹⁰¹

4.1.2 Administratieve lasten voor de te rapporteren verkoper (burgerparagraaf)

Te rapporteren verkopers zijn ingevolge het onderhavige wetsvoorstel niet gehouden om gegevens en inlichtingen te verstrekken aan de Belastingdienst. Wel kunnen te rapporteren verkopers door de digitale platformen waarop zij actief zijn, worden gevraagd om gegevens en inlichtingen aan dat platform te verstrekken. Ten aanzien van de toename van administratieve lasten voor te rapporteren verkopers geldt dat de inlichtingen die hen ingevolge het onderhavige wetsvoorstel kunnen worden gevraagd te verstrekken, worden geacht "voor de hand liggende gegevens" te zijn. Dat wil zeggen dat het de te rapporteren verkoper niet veel moeite zal kosten deze informatie aan de rapporterende platformexploitant te verstrekken. De administratieve last om hiertoe over te gaan, is dan ook beperkt. De informatie hoeft slechts eenmaal bij de rapporterende platformexploitant te worden aangeleverd, tenzij zich na het aanleveren van die gegevens wijzigingen voordoen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een te rapporteren verkoper gaat verhuizen. De betreffende informatie kan digitaal worden aangeleverd bij de betreffende te rapporteren platformexploitant waarop de te rapporteren verkoper actief is. Als een te rapporteren verkoper de vereiste gegevens en inlichtingen niet verstrekt na twee aanmaningen volgend op het initiële verzoek van de rapporterende platformexploitant, maar niet voordat 60 dagen zijn verstreken, kan de rapporterende platformexploitant de account van die verkoper afsluiten.¹⁰² De termijn van 60 dagen is bedoeld als minimumtermijn waarmee verkopers voldoende tijd wordt geboden om de gevraagde gegevens en inlichtingen te verstrekken aan de rapporterende platformexploitant voordat het account wordt afgesloten.

Uiteindelijk ligt de verantwoordelijkheid voor het rapporteren, verzamelen en verifiëren van gegevens en inlichtingen bij de rapporterende platformexploitant. Dat betekent dat de sancties zoals besproken in paragraaf 2.5 alleen gelden ten aanzien van rapporterende platformexploitanten en niet kunnen worden opgelegd aan de te rapporteren verkopers van het digitale platform.

4.2 Adviescollege toetsing regeldruk <PM>

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) wordt om advies gevraagd. <PM>

4.3 Uitvoeringskosten en budgettaire effecten <PM>

Er wordt een Uitvoeringstoets gedaan. <PM>

⁹⁹ De zogenoemde 'switch off' bepalingen, de ontheffing voor 'gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie', maar ook de uitsluiting van de rapportageverplichting ten aanzien van bijvoorbeeld hotelketens of touroperators

¹⁰⁰ Zie deel I, onderdeel B, onder 4, onderdelen c en d van Richtlijn 2011/16/EU. Zie ook paragraaf 2.3.2.

¹⁰¹ Zie het Impact assessment van de Europese Commissie bij Richtlijn (EU) 2021/514 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁰² Zie deel IV, onderdeel A, onder 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU en wordt op basis van artikel 10i, WIB, opgenomen in de AMvB.

5. Consultatie

5.1 Consultatie tijdens het onderzoek 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'

In 2020 heeft het Ministerie van Financiën het onderzoek 'bouwstenen voor een beter belastingstelsel' gepubliceerd, met als onderdeel een onderzoek naar het belastingen van inkomsten behaald via de platformeconomie.¹⁰³ In het kader van dit traject is er waarde aan gehecht om belanghebbende partijen in de gelegenheid te stellen om hun visie te geven. Daarom hebben destijds gesprekken plaatsgevonden met stakeholders zowel binnen de overheid als daarbuiten. In september 2019 is een rondetafelbijeenkomst georganiseerd waarvoor een aantal nationaal- en internationaal opererende digitale platformen was uitgenodigd. Zij werden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze met betrekking tot beleidslijnen kenbaar te maken. In vervolg hierop is in oktober 2019 een seminar georganiseerd waarbij naast de digitale platformen ook andere experts of belanghebbenden zoals wetenschappers, belangenorganisaties, beleidsdepartementen, gemeenten en toezichthouders waren uitgenodigd. Tijdens dit seminar werd vanuit de verschillende perspectieven gereflecteerd op de mogelijkheden om inkomsten behaald uit de deel- en kluseconomie te belastingen. Uit beide bijeenkomsten is gebleken dat de voorkeur uit ging naar internationale samenwerking en eenduidige regelgeving tussen lidstaten. Beide bijeenkomsten hebben bijgedragen aan de gedachtenvorming over de mogelijkheden voor de digitale economie. Tevens was de input waardevol gedurende het totstandkomingsproces van de modelregels en Richtlijn (EU) 2021/514.

6. Transponeringstabel <PM>

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 2, eerste lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Aan artikel 2, eerste lid, WIB worden twee onderdelen toegevoegd. Met het voorgestelde artikel 2, eerste lid, onderdeel r, WIB wordt bepaald dat onder gezamenlijke audit wordt verstaan een administratief onderzoek dat gezamenlijk door de bevoegde autoriteiten van twee of meer EU-lidstaten wordt uitgevoerd, en verband houdt met een of meer personen van gezamenlijk of complementair belang voor de bevoegde autoriteiten van die EU-lidstaten. Op dit onderwerp wordt nader ingegaan in de artikelsgewijze toelichting bij de voorgestelde afdeling 4bis WIB (gezamenlijke audits), dat in het geheel op gezamenlijke audits ziet.

Met het voorgestelde artikel 2, eerste lid, onderdeel s, WIB wordt bepaald dat onder gegevensinbreuk wordt verstaan een inbreuk op de beveiliging die leidt tot vernietiging, verlies, wijziging of elk voorval van ongepaste of ongeoorloofde inzage, openbaarmaking of gebruik van inlichtingen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, persoonsgegevens die worden doorgegeven, opgeslagen of anderszins verwerkt, als gevolg van opzettelijke onwettige handelingen, nalatigheid of ongevallen. Een gegevensinbreuk kan betrekking hebben op de vertrouwelijkheid, de beschikbaarheid en de integriteit van gegevens. Dit onderwerp wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 10q WIB, dat op gegevensinbreuken ziet.

Artikel I, onderdeel B (artikel 2e van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

In het voorgestelde artikel 2e, onderdelen a tot en met x, WIB zijn definities opgenomen die van belang zijn voor een aantal artikelen waarmee Richtlijn (EU) 2021/514 in de WIB

¹⁰³ Kamerstukken II, 2019/2020, nr. 32 140 D, bijlage 933313.

wordt geïmplementeerd, te weten genoemd artikel 2e zelf, artikel 6g, artikel 8, eerste lid, hoofdstuk II, afdeling 4ac en de daarop berustende bepalingen en artikel 11 WIB.

Platform

In genoemd artikel 2e, onderdeel a, WIB wordt het begrip platform gedefinieerd door een verwijzing naar de definitie van dat begrip in deel I, onderdeel A, onder 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU. Met deze definitie wordt aangegeven wat op grond van Richtlijn 2011/16/EU wordt verstaan onder een platform. Een platform is elke software, met inbegrip van een website of onderdeel daarvan en toepassingen waaronder mobiele toepassingen, die toegankelijk is voor gebruikers en waardoor verkopers in staat worden gesteld verbonden te zijn met andere gebruikers voor het verrichten van een relevante activiteit, direct of indirect, ten behoeve van dergelijke gebruikers. Daaronder begrepen zijn ook alle regelingen voor de inning en betaling van een tegenprestatie met betrekking tot de relevante activiteit. De activiteit vindt direct of indirect plaats ten behoeve van dergelijke gebruikers, wat betekent dat de verkoper zelf de relevante activiteit kan verrichten of deze door een derde kan laten verrichten. Het is voor de kwalificatie van platform niet doorslaggevend of de relevante activiteit rechtstreeks door verkopers aan gebruikers wordt geleverd, of dat het platform de activiteit eerst inkoop en vervolgens uit eigen naam aan gebruikers aanbiedt.¹⁰⁴ Van belang is steeds of verkopers door het platform in staat worden gesteld *verbonden te zijn met andere gebruikers* voor het verrichten van een relevante activiteit. Een maaltijd-bezorgplatform dat bijvoorbeeld de diensten van verkopers (bezorgers) inkoop om de maaltijden vervolgens uit eigen naam door die verkopers (bezorgers) aan zijn gebruikers te laten bezorgen, kan als platform worden beschouwd.¹⁰⁵ Dit geldt niet als de verkoper in dit voorbeeld de bezorging van maaltijden verricht in de hoedanigheid van werknemer van het platform.¹⁰⁶ Wat betreft de verkoop van goederen geldt dat als sprake is van een website van een bedrijf dat uitsluitend de online verkoop van goederen van dat bedrijf faciliteert, een dergelijke website niet kwalificeert als platform.¹⁰⁷ In de toelichting op het begrip verkoper wordt hierop verder ingegaan.

Het begrip platform omvat niet de software die zonder enige verdere interventie bij het verrichten van een relevante activiteit *uitsluitend* een van de volgende activiteiten mogelijk maakt:

- a) Het uitvoeren van betalingen in verband met een relevante activiteit. Dit betekent dat betaalservices, wiens software uitsluitend betalingsverkeer regelt in verband met een relevante activiteit, als zodanig niet is aan te merken als een platform als bedoeld in deel I, onderdeel A, onder 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.
- b) Het aanbieden of adverteren van een relevante activiteit door gebruikers. Elke software die door gebruikers wordt gebruikt om relevante activiteiten uitsluitend aan te bieden of te adverteren maar waarbij die software verder niet intervenueert, wordt niet als zodanig aangemerkt als platform. Te denken valt aan websites waarop aanbiedingen of advertenties worden weergegeven die onder de categorie relevante activiteiten zijn te scharen, maar waarbij de software verder geen enkele betrokkenheid heeft.
- c) Het doorverwijzen of overbrengen van gebruikers naar een platform. Te denken valt hierbij aan zoekmachines.

¹⁰⁴ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A onder 3.

¹⁰⁵ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A onder 3.

¹⁰⁶ Zie verder onder de toelichting van het begrip *relevante activiteit* in onderliggende memorie van toelichting.

¹⁰⁷ Zie ook de *interpretative guidance* van de *OESO Model reporting rules for digital platforms: International Exchange framework and optional module for sale of goods and rental of means of transportation*, part II, onder 13. Zie verder de toelichting onder het begrip 'verkoper' in onderliggende memorie van toelichting.

Onder een platformexploitant, bedoeld in het voorgestelde artikel 2e, onderdeel B, WIB wordt verstaan een entiteit die een overeenkomst sluit met een verkoper om een platform geheel of gedeeltelijk beschikbaar te stellen aan die verkoper.¹⁰⁸

In afwijking van de volgorde van de begrippen in bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU worden de begrippen verkoper, relevante activiteit en tegenprestatie hieronder als eerst toegelicht. De invulling van deze begrippen is van belang voor de beantwoording van de vraag of een software al dan niet onder de definitie van platform valt. Het begrip gebruiker dat in diverse definities terugkomt, is niet gedefinieerd in Richtlijn 2011/16/EU. Uit de definitie van verkoper blijkt dat een verkoper in ieder geval (ook) wordt gezien als gebruiker van een platform. Het zal van de feiten en omstandigheden van het geval afhangen welke personen als gebruikers worden aangemerkt. In ieder geval zijn gebruikers personen die via een platform verbonden zijn met een verkoper waarbij zij een zogenoemde relevante activiteit afnemen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om degene die via een verhuurplatform een huis huurt van een verkoper, of via een taxiplatform een taxi bestelt bij een verkoper (waarvoor zij direct of indirect een tegenprestatie leveren, bijvoorbeeld in de vorm van een geldbedrag, waarover hieronder meer).

Verkoper

Onder verkoper, zoals genoemd in artikel 2e, onderdeel I, WIB, wordt verstaan een gebruiker van een platform, hetzij een natuurlijke persoon, hetzij een entiteit, die op enig ogenblik tijdens de rapportageperiode op het platform is geregistreerd en een relevante activiteit verricht. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de verhuurder van onroerend goed, de verrichter van een persoonlijke dienst, de verhuurder van transportgoederen of de verkoper van goederen, die als gebruiker van een platform via dat platform wordt verbonden aan andere gebruikers van dat platform voor het verrichten van die activiteit. Het begrip registratie dient ruim te worden geïnterpreteerd. Registratie behelst bijvoorbeeld zowel de situatie waarin verkopers profielen of accounts op een platform aanmaken als de situatie waarin verkopers een contractuele relatie met een platform aangaan.¹⁰⁹ Dit laatste kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als een platform goederen of diensten bij verkopers afneemt of inkoopt (waarbij die verkopers een contractuele relatie met het platform aangaan), waarna dat platform die goederen of diensten uit eigen naam aanbiedt aan gebruikers.¹¹⁰ In dergelijke gevallen kan (indirect) sprake zijn van een situatie waarin de verkoper zich registreert op een platform met het doel te worden verbonden aan de gebruikers van dat platform, ook al verkoopt hij de goederen bijvoorbeeld niet zelf, maar neemt het platform dat voor haar rekening. Als een platform echter bijvoorbeeld via de traditionele kanalen goederen van een groothandelaar afneemt of inkoopt en die vervolgens onder eigen naam verkoopt, kwalificeert een dergelijke groothandelaar voor die activiteit niet als verkoper als géén sprake is van een (indirecte) verbinding tussen die groothandelaar en de gebruikers van het platform.¹¹¹ Dit is bijvoorbeeld het geval als een supermarkt een grote hoeveelheid planten inkoopt bij een groothandelaar, om die vervolgens uit haar eigen naam (ook) online te verkopen. Verder geldt dat als via een website – goederen worden verkocht die zijn geproduceerd door dezelfde groepsentiteit als waarvan die website deel uitmaakt, de producent/leverancier van die goederen ten aanzien van de verkoop via die website niet als verkoper kwalificeert. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een bierfabrikant via een website die deel uitmaakt van dezelfde groepsentiteit als die bierbrouwer haar eigen bier verkoopt, of als een supermarkt via haar “eigen” website de producten van zichzelf of van haar dochterbedrijf aanbiedt. Ook in een dergelijk geval is geen sprake van een verkoper die zich op een platform registreert om te worden verbonden met gebruikers van dat platform. Kortom is voor de beoordeling of bij het verrichten van een relevante activiteit sprake is van een verkoper doorslaggevend of deze verkoper via het platform - door

¹⁰⁸ Zie deel I, onderdeel A, onder 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁰⁹ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf B, onder 41.

¹¹⁰ Zie wederom de werknemersuitzondering, die wordt toegelicht onder *relevante activiteit* in dit stuk.

¹¹¹ Zie ook de *interpretative guidance* van de OESO Model reporting rules for digital platforms: International Exchange framework and optional module for sale of goods and rental of means of transportation, part II, onder 13.

middel van registratie - (indirect) wordt verboden aan andere gebruikers van dat platform voor het verrichten van een relevante activiteit. Uit welke naam de goederen worden verkocht of de diensten worden geleverd kan bijdragen aan deze beoordeling, maar is niet doorslaggevend.

In de meldingssystematiek zijn verder de begrippen actieve verkoper, te rapporteren verkoper en uitgesloten verkoper van belang. Deze begrippen zijn in het voorgestelde artikel 2e onderdelen m, n respectievelijk o, WIB gedefinieerd door een verwijzing naar de definities van die begrippen in deel I, onderdeel B, onder 2 tot en met 4 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU. Een actieve verkoper is een verkoper die tijdens de rapportageperiode een relevante activiteit verricht, of aan wie een tegenprestatie wordt betaald of gecrediteerd in verband met een relevante activiteit tijdens de rapportageperiode. Wanneer een verkoper de relevante activiteit wel aanbiedt maar niet zelf verricht omdat de activiteit bijvoorbeeld door een collega of andere derde is verricht, maar de tegenprestatie wel wordt betaald of gecrediteerd aan de verkoper, is deze verkoper ook een actieve verkoper.

Onder te rapporteren verkoper wordt verstaan een actieve verkoper, die geen uitgesloten verkoper is, die een ingezetene is van een EU-lidstaat of die een onroerend goed heeft verhuurd dat in een EU-lidstaat is gelegen. In de due diligence-procedures is bepaald wanneer een rapporterende platformexploitant een verkoper als ingezetene van een EU-lidstaat kan beschouwen.¹¹²

Onder uitgesloten verkoper wordt verstaan een verkoper:

- a) die een overheidsinstantie is;
- b) die een entiteit is waarvan de aandelen regelmatig worden verhandeld op een erkende effectenbeurs of een gelieerde entiteit is van een entiteit waarvan de aandelen regelmatig worden verhandeld op een erkende effectenbeurs;
- c) die een entiteit is waarvoor de platformexploitant tijdens de rapportageperiode meer dan 2.000 relevante activiteiten in de vorm van de verhuur van onroerend goed met betrekking tot een eigendomslijst heeft gefaciliteerd; of
- d) voor wie de platformexploitant tijdens de rapportageperiode minder dan 30 relevante activiteiten heeft gefaciliteerd door de verkoop van goederen, en voor wie het totale bedrag van de tegenprestatie dat is betaald of gecrediteerd, ten hoogste 2.000 EUR bedroeg.

Opgemerkt wordt dat de laatste drempel alleen van toepassing is op de verkoop van goederen en niet op de verhuur van een onroerend goed, het verlenen van een persoonlijke dienst of de verhuur van transportmiddelen (zie verder hieronder). De uitzondering voor beursgenoteerde entiteiten komt voort uit het feit dat deze entiteiten over het algemeen onderworpen zijn aan andere vormen van regelgevend toezicht en transparantie, wat de naleving door deze entiteiten van hun fiscale verplichtingen bevordert. De uitsluiting geldt ook voor entiteiten die gelieerd zijn aan de beursgenoteerde entiteit.¹¹³ Als een dergelijke entiteit actief is als verkoper op een platform, valt deze entiteit dus onder de definitie van uitgesloten verkoper.

Relevante activiteit

Het begrip relevante activiteit, bedoeld in het voorgestelde artikel 2e, onderdeel h, WIB, wordt gedefinieerd door een verwijzing naar de definitie van dat begrip in deel I, onderdeel A, onder 8, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU. Onder relevante activiteit wordt een van de onderstaande activiteiten verstaan die worden verricht voor een tegenprestatie:

¹¹² Zie deel II, onderdeel D, van Richtlijn 2011/16/EU.

¹¹³ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf B, onder 46.

- a) de verhuur van een onroerend goed, daaronder begrepen zakelijk en niet-zakelijk onroerend goed, alsmede elk ander onroerend goed en parkeerruimten;
- b) een persoonlijke dienst;
- c) de verkoop van goederen;
- d) de verhuur van transportmiddelen.

De term relevante activiteit omvat niet de activiteiten die door een verkoper worden verricht in de hoedanigheid van werknemer van de platformexploitant of van werknemer van een met de platformexploitant gelieerde entiteit.

Van belang is de koppeling tussen relevante activiteit en tegenprestatie. Als geen sprake is van een tegenprestatie (waarbij een persoonlijke dienst bijvoorbeeld om niet wordt verricht of goederen zonder vergoeding worden uitgeleend of uitgewisseld), is geen sprake van een relevante activiteit waardoor ook geen sprake is van een platform als bedoeld in deel I, onderdeel A, onder 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU. Het begrip tegenprestatie wordt hieronder verder toegelicht.

Onder verhuur van onroerend goed wordt verstaan het tijdelijk ter beschikking stellen van onroerend goed waarvoor de gebruiker een tegenprestatie levert.¹¹⁴ Met onroerend goed wordt bijvoorbeeld bedoeld een hotelkamer, appartement, huis, parkeerplek of een andere vorm van niet-roerende goederen. Opgemerkt wordt dat tevens de verhuur van een gedeelte van een onroerend goed (bijv. een bovenkamer of tuinhuis) wordt aangemerkt als een relevante activiteit. Het onroerend goed kan zowel vanuit privé als zakelijk eigendom worden verhuurd.

Onder een persoonlijke dienst¹¹⁵ wordt verstaan een dienst, die een tijdgebonden of taakgerichte activiteit omvat, die door een of meer natuurlijke personen wordt uitgevoerd, hetzij zelfstandig, hetzij namens een entiteit, en die wordt verricht op verzoek van een gebruiker, hetzij online, hetzij fysiek offline, na facilitering door een platform. Het begrip persoonlijke dienst omvat een breed scala aan diensten, zoals transport- en bezorgdiensten, bijles, schoonmaak- tuinier- of kluswerkzaamheden of administratieve, juridische of boekhoudkundige taken, op voorwaarde dat deze worden uitgevoerd op een specifiek verzoek van een gebruiker.¹¹⁶ Voor de kwalificatie van een persoonlijke dienst is het niet noodzakelijk dat de uitvoerder van de dienst gelijk is aan de aanbieder op het platform. Ook diensten die – op verzoek - tegelijkertijd aan meer dan één gebruiker worden geleverd, zoals online taal- muziek- of sportlessen of uitvoeringen, kunnen kwalificeren als een persoonlijke dienst die wordt verricht tussen de verkoper en elk van de gebruikers (degenen die de taallessen bijvoorbeeld online volgen). Voor de vraag of een dergelijke activiteit ook wordt aangeboden via een *platform*, is weer van belang of de verkoper bij het verrichten van de relevante activiteit via het platform - door middel van registratie - (indirect) wordt verbonden aan andere gebruikers van dat platform.

Met de verkoop van goederen wordt bedoeld het niet om niet overgaan van het eigendom van elke materiële zaak van verkoper naar gebruiker.

Tegenprestatie

Onder tegenprestatie, zoals genoemd in artikel 2e, onderdeel j, WIB, wordt verstaan een compensatie onder welke vorm ook¹¹⁷, met aftrek van alle honoraria, commissielonen of belastingen die door de platformexploitant worden ingehouden of geheven, die wordt betaald of gecrediteerd aan een verkoper in verband met de relevante activiteit, en waarvan het bedrag voor de platformexploitant bekend is of redelijkerwijs bekend kan zijn. Een compensatie wordt geacht te zijn betaald of gecrediteerd aan een verkoper als deze is betaald of gecrediteerd op een door de verkoper zelf opgegeven rekening, zelfs

¹¹⁴ Artikel 7:201 BW.

¹¹⁵ Zie het voorgestelde artikel 2e, onderdeel k, WIB.

¹¹⁶ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A, onder 15 e.v.

¹¹⁷ Onder compensatie in welke vorm ook kan bijvoorbeeld vallen geld, cryptocurrencies of betalingen in natura.

als deze rekening niet op naam van de verkoper staat.¹¹⁸ De tegenprestatie kan zowel tussen verkoper en gebruiker onderling worden afgewikkeld, als met tussenkomst van het platform. Van belang is de voorwaarde dat het bedrag van de tegenprestatie door de platformexploitant gekend is of redelijkerwijs gekend kan worden. Bij de beoordeling of de platformexploitant bekend is of redelijkerwijs bekend kon zijn met het bedrag van de tegenprestatie, wordt kennis van betrokken dienstverleners en andere platformexploitanten meegenomen.¹¹⁹ Als een platformexploitant op geen enkele manier wetenschap heeft, of redelijkerwijs kan hebben, van het bedrag van de tegenprestatie dat wordt betaald of gecrediteerd aan een verkoper in verband met de relevante activiteit, wordt niet voldaan aan het element tegenprestatie. Bij ontbreken van een tegenprestatie is evenmin sprake van een relevante activiteit, waardoor in dat geval ook geen sprake is van een platform als bedoeld in Richtlijn 2011/16/EU. Als de platformexploitant – al dan niet op automatische basis – een honorarium, in welke vorm dan ook, toepast op grond van de afname van een relevante activiteit, wordt die platformexploitant geacht het bedrag van de tegenprestatie redelijkerwijs te kennen. Dit is ook het geval wanneer de platformexploitant op welke manier dan ook een terugkoppeling ontvangt over de uiteindelijk betaalde of gecrediteerde tegenprestatie.

Kort samengevat (en in grote lijnen) is de definitie van 'platform' van toepassing als sprake is van:

1. Software, met inbegrip van een website of onderdeel daarvan en toepassingen waaronder mobiele toepassingen;
2. die toegankelijk is voor gebruikers;
3. waardoor verkopers in staat worden gesteld verbonden te zijn met andere gebruikers voor het verrichten van een relevante activiteit, direct of indirect, ten behoeve van dergelijke gebruikers;
4. waarbij die relevante activiteit ziet op:
 - a. de verhuur van een onroerend goed, daaronder begrepen zakelijk en niet-zakelijk onroerend goed, alsmede elk ander onroerend goed en parkeerruimten;
 - b. een persoonlijke dienst;
 - c. de verkoop van goederen; en
 - d. de verhuur van transportmiddelen.
5. waarbij die relevante activiteit wordt verricht voor een tegenprestatie die wordt betaald of gecrediteerd aan een verkoper;
6. waarbij het bedrag door de platformexploitant gekend is of redelijkerwijs gekend kan worden.

In het kader van de meldingssystematiek zijn verder de hieronder genoemde begrippen van belang. Deze worden allemaal in genoemd artikel 2e WIB gedefinieerd door een verwijzing naar de definities van die begrippen in deel I van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

Rapporterende platformexploitanten

Zoals ook onder *platform* beschreven, wordt onder een platformexploitant, bedoeld in het voorgestelde artikel 2e, onderdeel B, WIB verstaan een entiteit die een overeenkomst sluit met een verkoper om een platform geheel of gedeeltelijk beschikbaar te stellen aan die verkoper.¹²⁰

Met uitgesloten platformexploitant, zoals genoemd in artikel 2e, onderdeel c, WIB, wordt bedoeld een platformexploitant die vooraf en jaarlijks ten genoegen van de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waaraan hij anders had moeten rapporteren,

¹¹⁸ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A, onder 36.

¹¹⁹ Zie ook *Commentary* op de *OESO Model Rules for reporting by platform operators with respect to Sellers in the sharing and gig economy*, paragraaf A, onder 38.

¹²⁰ Zie deel I, onderdeel A, onder 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

overeenkomstig de voorschriften van bijlage V, deel III, onderdeel A, punten 1 tot en met 3 van Richtlijn (EU) 2021/514, heeft aangetoond dat het volledige bedrijfsmodel van het platform van dusdanige aard is dat het niet over te rapporteren verkopers beschikt. In het geval de Minister van Financiën vaststelt dat een platform een uitgesloten platform is, stelt hij de bevoegde autoriteiten van de andere EU-lidstaten daarvan in kennis.

Onder rapporterende platformexploitant, zoals genoemd in artikel 2e, onderdeel d, WIB, wordt verstaan een andere platformexploitant dan een uitgesloten platformexploitant, die in een van de volgende situaties verkeert:

- a. Hij is een fiscaal ingezetene van een EU-lidstaat of, indien dat niet het geval is, voldoet hij aan een van de volgende voorwaarden:
- b. hij is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van een EU-lidstaat;
- c. zijn plaats van leiding (inclusief werkelijke leiding) bevindt zich in een EU-lidstaat;
- d. hij heeft een vaste inrichting in een EU-lidstaat en is geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie; of
- e. hij is geen fiscaal ingezetene van een EU-lidstaat, noch is hij opgericht in overeenstemming met de wetten van een EU-lidstaat, noch heeft hij zijn plaats van leiding of een vaste inrichting in een EU-lidstaat, maar hij faciliteert de verrichting van een relevante activiteit door te rapporteren verkopers of een relevante activiteit in verband met de verhuur van onroerend goed dat in een EU-lidstaat is gelegen, en hij is geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie (ook wel buitenlandse platformexploitant genoemd in het algemeen deel van de memorie van toelichting).¹²¹

Gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie

Ingevolge deel I, onderdeel A, punten 4 en 5, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU vallen gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie niet onder de definitie van rapporterende platformexploitant. Dit betekent dat een gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie zich niet bij de bevoegde autoriteit van een EU-lidstaat hoeft te registreren en niet aan de bevoegde autoriteit van die EU-lidstaat hoeft te rapporteren.¹²² Een gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie hoeft de gelijkwaardige inlichtingen over de te rapporteren verkopers in dat geval uitsluitend te rapporteren aan de belastingautoriteiten van het niet-Unierechtsgebied waarvan hij fiscaal ingezetene is. De betreffende belastingautoriteit wisselt die inlichtingen vervolgens uit met de belastingautoriteiten van *alle* EU-lidstaten.

Een gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie is een platformexploitant voor wie alle relevante activiteiten die hij faciliteert ook zogenoemde gekwalificeerde relevante activiteiten zijn en die een fiscaal ingezetene is van een zogenoemd gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied of, indien hij dat niet is, aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

- a. hij is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van een gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied, of
- b. zijn plaats van leiding (inclusief de werkelijke leiding) bevindt zich in een gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied.¹²³

Onder gekwalificeerde relevante activiteiten wordt ingevolge het voorgestelde artikel 2e, onderdeel i, WIB, verstaan relevante activiteiten die vallen onder de automatische uitwisseling op grond van een vigerende adequate overeenkomst tussen bevoegde autoriteiten.

Onder gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied wordt verstaan een niet-Unierechtsgebied dat beschikt over een van kracht zijnde adequate overeenkomst tussen bevoegde

¹²¹ Zie paragraaf 2.3.1.1. van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

¹²² Zie deel IV, onderdeel F, punt 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹²³ Zie deel I, onderdeel A, punt 5, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU (via artikel 2e, onderdeel e, WIB).

autoriteiten met de bevoegde autoriteiten van alle lidstaten die in een door dit niet-Unierechtsgebied gepubliceerde lijst zijn aangemerkt als te rapporteren rechtsgebieden.¹²⁴

Onder een van kracht zijnde adequate overeenkomst tussen bevoegde autoriteiten¹²⁵ wordt verstaan een overeenkomst tussen de bevoegde autoriteiten van een EU-lidstaat en een niet-Unierechtsgebied, op grond waarvan de automatische uitwisseling plaatsvindt van inlichtingen die *gelijkwaardig* zijn aan die genoemd zijn in artikel 10j, tweede, derde of vierde lid, WIB.¹²⁶ Deze overeenkomst moet tevens zijn bevestigd in een uitvoeringshandeling overeenkomstig artikel 8 bis quarter, zevende lid, van Richtlijn 2011/16/EU. Hierbij is het uitgangspunt dat de inlichtingen die tussen OESO-lidstaten en EU-lidstaten worden uitgewisseld op basis van de modelregels (inclusief optionele module), gelijkwaardig zijn aan de inlichtingen die op grond van Richtlijn (EU) 2021/514 dienen te worden uitgewisseld. Dit betekent dat een buitenlandse platformexploitant die fiscaal ingezetene is van een OESO-lidstaat die zowel de modelregels als de optionele module heeft onderschreven en op grond daarvan relevante inlichtingen uitwisselt met alle EU-lidstaten, zich niet hoeft te registreren in (en niet hoeft te rapporteren aan) een EU-lidstaat. De relevante inlichtingen bereiken de EU-lidstaten in dat geval namelijk via de OESO-lidstaat die de inlichtingen op grond van de modelregels en de optionele module met hen uitwisselt. In dat geval is derhalve sprake van een van kracht zijnde adequate overeenkomst.¹²⁷

Voorbeeld:

- Platform X is fiscaal ingezetene van staat B¹²⁸;
- Alle activiteiten die platform X faciliteert, zijn gekwalificeerde relevante activiteiten;
- Staat B is een gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied, wat betekent dat staat B geen EU-lidstaat is maar beschikt over een van kracht zijnde adequate overeenkomst met de bevoegde autoriteiten van *alle* EU-lidstaten die in een door staat B gepubliceerde lijst zijn aangemerkt als te rapporteren rechtsgebieden;
- Op grond van die overeenkomst wisselt staat B inlichtingen inzake de gekwalificeerde relevante activiteiten die platform X verricht, automatisch uit met alle EU-lidstaten. Deze inlichtingen zijn gelijkwaardig aan de inlichtingen die in bijlage V, deel III, onderdeel B, van Richtlijn 2011/16/EU zijn gespecificeerd (overeenkomende met de gegevens en inlichtingen als bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB.)

Omdat staat B ten aanzien van de gekwalificeerde relevante activiteiten die platform X faciliteert automatisch inlichtingen uitwisselt met de belastingautoriteiten van alle EU-lidstaten, waarbij die inlichtingen gelijkwaardig zijn aan de inlichtingen die in bijlage V, deel III, onderdeel B, van Richtlijn 2011/16/EU zijn gespecificeerd, is het niet nodig dat platform X overgaat tot registratie in een EU-lidstaat om vervolgens aan de bevoegde autoriteit van die EU-lidstaat nogmaals aan de rapportageverplichtingen te voldoen. Ingevolge bovenstaande systematiek krijgen de EU-lidstaten immers reeds beschikking over de benodigde inlichtingen.

Overige definities

Tot slot is in artikel 2e, onderdeel p tot en met x, WIB, door een verwijzing naar de definitie van die begrippen in bijlage V, deel I, onderdeel C van Richtlijn 2011/16/EU, een aantal andere begrippen gedefinieerd. Hierna volgt per begrip een korte toelichting.

¹²⁴ Zie deel I, onderdeel A, punt 6, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU (via artikel 2e, onderdeel f, WIB).

¹²⁵ Zie deel I, onderdeel A, punt 7, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU (via artikel 2e, onderdeel g, WIB). In Richtlijn 2011/16/EU worden de begrippen 'van kracht zijnde' en 'vigerende' door elkaar gebruikt. Zie deel I, onderdeel A, onder 7 en onder 9 van deze richtlijn. In deze memorie van toelichting wordt het begrip 'van kracht zijnde' gebruikt.

¹²⁶ Zie artikel 2e, onderdeel g, WIB.

¹²⁷ Zie Richtlijn (EU) 2021/541, overweging 16.

¹²⁸ Of hij is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van staat B of zijn plaats van leiding (inclusief de werkelijke leiding) bevindt zich in staat B, ingevolge deel I, onderdeel A, punt 5 van Richtlijn 2011/16/EU.

Onder entiteit wordt voor deze richtlijn verstaan een rechtspersoon of een juridische constructie, zoals een vennootschap, samenwerkingsverband, trust of stichting. Een entiteit is een gelieerde entiteit als een van de entiteiten zeggenschap heeft over de andere, of als beide entiteiten onder een gemeenschappelijk zeggenschap vallen. Onder zeggenschap wordt mede verstaan de directe of indirecte eigendom voor meer dan 50% van het aantal stemmen en de waarde in een entiteit. Bij indirecte eigendom wordt dit vereiste bepaald door vermenigvuldiging van de deelnemingspercentages door de opeenvolgende niveaus heen. Een persoon die meer dan 50% van de stemrechten houdt, wordt geacht 100% te houden.

Onder overheidsinstantie wordt verstaan de regering van een EU-lidstaat of ander rechtsgebied, een staatkundig onderdeel van een EU-lidstaat of ander rechtsgebied (met inbegrip van een staat, provincie, district of gemeente), of een agentschap of instantie van een EU-lidstaat of ander rechtsgebied of van een of meer van de voorgaande overheidsinstanties dat/die volledig daartoe behoort.

Onder TIN wordt verstaan het door een EU-lidstaat afgegeven fiscaal identificatienummer, of een functioneel equivalent bij gebreke van een fiscaal identificatienummer. In Nederland is een TIN gelijk aan het Burger Service Nummer (BSN) en Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN).

Onder btw-identificatienummer wordt verstaan het unieke nummer ter identificatie van een belastingplichtige of een niet-belastbare rechtspersoon, die is geregistreerd voor btw-doeleinden.

Met hoofdadres wordt bedoeld het adres van de hoofdverblijfplaats van een verkoper die een natuurlijke persoon is, alsook het adres van het geregistreerde kantoor van een verkoper die een entiteit is.

Onder rapportageperiode wordt verstaan het kalenderjaar waarvoor de rapportage wordt afgesloten op grond van de artikelen 10j, zesde lid, 10k, tweede lid, en 10l, vijfde lid, WIB.

Onder eigendomslijst wordt verstaan alle onroerende goederen die op hetzelfde straatadres gelegen zijn en in het bezit zijn van dezelfde eigenaar en door dezelfde verkoper via een platform te huur worden aangeboden. Meerdere kamers in één hotel die door een verkoper worden verhuurd, vallen onder een en dezelfde eigendomslijst. Wanneer separate appartementen in één complex door verschillende verhuurders worden verhuurd, is per appartement sprake van een eigen eigendomslijst. Voor onroerende goederen gelegen in Nederland is de eigendomslijst opgenomen in de openbare registers van het Kadaster.¹²⁹

Met de identificatiecode van de financiële rekening wordt bedoeld het unieke identificatienummer of referentienummer van de rekening bij een bank of bij een andere vergelijkbare betalingsdienst waarover de platformexploitant beschikt en waarop de tegenprestatie wordt betaald of gecrediteerd.

Onder goederen wordt verstaan iedere materiële zaak.

Artikel I, onderdeel C (artikel 5bis van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

In het voorgestelde artikel 5bis, eerste lid, WIB wordt het begrip verwacht belang¹³⁰ afgebakend en gecodificeerd. Dit om de doeltreffendheid van de uitwisseling van inlichtingen te garanderen en onterechte weigeringen van verzoeken te voorkomen, alsook met het oog op meer duidelijkheid voor zowel de belastingdiensten als de

¹²⁹ Artikel 3 Kadasterwet.

¹³⁰ Het begrip verwacht belang komt terug in artikel 5 WIB, dat luidt: Op verzoek van de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat deelt Onze Minister alle inlichtingen die hij in zijn bezit heeft of naar aanleiding van een administratief onderzoek verkrijgt en die naar verwachting van belang zijn voor de administratie en handhaving van de nationale wetgeving van de verzoekende staat met betrekking tot de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de wederzijdse bijstand, bedoeld in artikel 1, aan die bevoegde autoriteit mee.

belastingplichtigen. Aangegeven wordt dat de inlichtingen waarom de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat verzoekt naar verwachting van belang zijn voor de administratie en handhaving van de nationale wetgeving van die verzoekende staat als op het ogenblik van het verzoek de verzoekende staat van oordeel is dat er overeenkomstig haar nationale wetgeving een redelijke mogelijkheid bestaat dat de verzochte inlichtingen van belang zullen zijn voor de belastingaangelegenheden van een of meerdere belastingplichtigen, bij naam of anderszins geïdentificeerd, en het verzoek gerechtvaardigd is voor de doeleinden van het onderzoek. Om het verwacht belang aan te tonen, is de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat ingevolge het voorgestelde artikel 5bis, tweede lid, WIB gehouden ten minste de volgende inlichtingen aan de Minister van Financiën te verstrekken:

- a. het fiscale doel waarvoor de informatie wordt opgevraagd; en
- b. een specificering van de inlichtingen die nodig zijn voor de uitvoering of handhaving van haar nationale wetgeving.

Vanwege de koppeling met het verzoek als bedoeld in artikel 5 WIB betreft het de nationale wetgeving met betrekking tot de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de wederzijdse bijstand, bedoeld in artikel 1 WIB.

Een verzoek om inlichtingen kan ook betrekking hebben op een groep belastingplichtigen die niet individueel kunnen worden geïdentificeerd. Als sprake is van een dergelijk 'groepsverzoek', verstrekt de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat de Minister van Financiën ten minste de volgende inlichtingen:

- a. een gedetailleerde beschrijving van de groep;
- b. een toelichting bij de toepasselijke wetgeving en bij de feiten op basis waarvan redelijkerwijze vermoed kan worden dat de belastingplichtigen in de groep de toepasselijke wetgeving niet hebben nageleefd;
- c. een toelichting bij de manier waarop de gevraagde inlichtingen zouden bijdragen tot het bepalen van de mate waarin de belastingplichtigen in de groep aan de toepasselijke wetgeving voldoen; en
- d. in voorkomend geval, feiten en omstandigheden die verband houden met de betrokkenheid van een derde die actief heeft bijgedragen tot de mogelijke niet-naleving van de toepasselijke wetgeving door de belastingplichtigen in de groep.

Artikel I, onderdeel D (artikel 5a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 5a, eerste lid, WIB worden de termijnen voor het verstrekken van inlichtingen gedeeltelijk gewijzigd. Ten aanzien van inlichtingen die nog niet in het bezit zijn van de Minister van Financiën wordt de termijn voor het verstrekken gesteld op uiterlijk drie maanden na de datum van ontvangst van het verzoek. Als dit niet haalbaar is, is de Minister van Financiën gehouden de redenen hiervoor onmiddellijk, maar uiterlijk drie maanden na ontvangst van het verzoek, mee te delen aan de verzoekende EU-lidstaat, met vermelding van de datum waarop hij denkt aan het verzoek te kunnen voldoen. Deze datum is uiterlijk zes maanden na ontvangst van het verzoek. Daarnaast wordt bepaald dat inlichtingen die reeds in bezit zijn van de Minister van Financiën, binnen twee maanden na de ontvangst van het verzoek dienen te worden verstrekt aan de verzoekende EU-lidstaat.

Ingevolge de voorgestelde wijziging in artikel 5a, eerste lid, WIB is artikel 5a, vijfde lid, WIB overbodig geworden. Dat lid komt dan ook te vervallen.

Artikel I, onderdeel E (artikel 6b van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Op grond van artikel 6b, eerste lid, WIB verstrekt de Minister van Financiën de bevoegde autoriteit van elke EU-lidstaat automatisch de inlichtingen inzake een aantal specifieke inkomsten- en vermogenscategorieën waarover hij ten aanzien van ingezetenen van die andere EU-lidstaat beschikt. Voorgesteld wordt om in artikel 6b, eerste lid, aanhef de

woorden "de inlichtingen" te vervangen door "alle inlichtingen". Met deze wijziging wordt beoogd vollediger te zijn wat betreft de inlichtingen die worden uitgewisseld per specifieke categorie.

Daarnaast wordt een categorie toegevoegd aan de genoemde inkomsten- en vermogenscategorieën waaromtrent automatische gegevensuitwisseling kan plaatsvinden, namelijk de categorie royalty's. Voor de definitie van royalty's kan worden aangesloten bij de definitie zoals in artikel 3.4, tweede lid, Wet bronbelasting 2021. Het begrip royalty heeft in het algemeen betrekking op zaken en rechten betreffende de verschillende vormen van werken van literaire of kunstzinnige aard, vormen van intellectuele eigendom of inlichtingen over industriële, commerciële of wetenschappelijke ervaringen. Royalty's zijn de betalingen die worden gedaan voor het gebruik, of het recht tot gebruik, van de zaken of rechten, bedoeld in de vorige zin. Een royalty zal vaak plaatsvinden in de vorm van een periodieke betaling waarbij de hoogte van de betaling afhankelijk is van de mate van het feitelijke gebruik van de hiervoor bedoelde zaken of rechten. Het periodieke karakter is echter geen wezenskenmerk van een royalty. Ook een eenmalige vergoeding is een royalty, mits deze vergoeding geldt voor het gebruik van de eigendom van de hiervoor bedoelde zaken of rechten en niet een betaling is ter verkrijging daarvan.¹³¹ Opgemerkt wordt dat de automatische uitwisseling zoals bedoeld in artikel 6b WIB ziet op inlichtingen waarover de Minister van Financiën *beschikt*, waaronder wordt verstaan dat die inlichtingen zich in de belastingdossiers van de Belastingdienst bevinden en opvraagbaar zijn overeenkomstig de procedures voor het verzamelen en verwerken van inlichtingen in Nederland.¹³²

Artikel I, onderdeel F (artikel 6d van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 6d, eerste lid, onderdeel b, WIB, worden de inlichtingen die de Minister van Financiën automatisch uitwisselt ten aanzien van grensoverschrijdende rulings of verrekenprijfsafspraken, uitgebreid met alle andersoortige inlichtingen die nuttig kunnen zijn voor de bevoegde belastingautoriteit van de EU-lidstaat bij de evaluatie van een mogelijk belastingrisico.

De wijziging van het vierde lid strekt tot actualisering.

Met de wijziging van het vijfde lid wordt verduidelijkt wanneer de Minister van Financiën wordt geacht de inlichtingen ten aanzien van grensoverschrijdende rulings of verrekenafspraken aan de bevoegde autoriteit mede te delen. Inlichtingen dienen aan de bevoegde autoriteit te worden medegedeeld direct zodra de grensoverschrijdende rulling of verrekenafpraak is afgegeven of gemaakt, gewijzigd of hernieuwd en uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het halfjaar waarin de grensoverschrijdende rulling of verrekenprijfsafpraak is afgegeven, gemaakt, gewijzigd of hernieuwd. Met deze wijziging verandert de maximale termijn waarbinnen de inlichtingen moeten worden uitgewisseld niet, maar wordt benadrukt dat de inlichtingen zo spoedig mogelijk dienen te worden uitgewisseld.

Artikel I, onderdeel G (artikel 6g van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Het voorgestelde artikel 6g WIB regelt de automatische uitwisseling van de gegevens en inlichtingen, bedoeld in artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB door de Minister van Financiën aan de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waarvan de te rapporteren verkoper een ingezetene is als bedoeld in bijlage V, deel II, onderdeel D. Een verkoper wordt als ingezetene beschouwd van de EU-lidstaat waar deze zijn hoofdadres heeft. Indien verschillend van de EU-lidstaat van het hoofdadres van de verkoper, is een verkoper óók ingezetene van de EU-lidstaat die aan de verkoper een TIN heeft afgegeven. Indien de verkoper inlichtingen heeft verstrekt in verband met het bestaan

¹³¹ Kamerstukken II 2019/20, 35305, nr. 3, p. 33 en 34.

¹³² Zie artikel 6b, tweede lid, WIB.

van een vaste inrichting op grond van onderdeel B, punt 2, onder f, van deel II van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, wordt een verkoper ook als ingezetene van die EU-lidstaat beschouwd die de verkoper heeft opgegeven.¹³³ Daarnaast wordt een verkoper gezien als ingezetene van elke EU-lidstaat die wordt bevestigd door een elektronische identificatiedienst die door een EU-lidstaat of de unie op grond van onderdeel B, punt 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU beschikbaar is gesteld. Indien de verkoper onroerend goed verhuurt, verstrekt de Minister van Financiën de gegevens en inlichtingen in ieder geval aan de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waarin het onroerend goed is gelegen. Op grond van het voorgaande kan een verkoper ingezetene zijn van meerdere EU-lidstaten. In dat geval worden de gegevens en inlichtingen over deze verkoper aan meerdere EU-lidstaten verstrekt.

De gegevens en inlichtingen waarop de automatische uitwisseling ziet, zijn de gegevens en inlichtingen als genoemd in artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB. Dit zijn, kort gezegd, de gegevens en inlichtingen die rapporterende platformexploitanten ingevolge de rapportageverplichtingen (opgenomen in de voorgestelde artikelen 10j tot en met 10l WIB) gehouden zijn te rapporteren aan de Minister van Financiën.

Ingevolge voorgesteld artikel 6g, tweede lid, WIB is de Minister van Financiën gehouden de gegevens en inlichtingen uiterlijk twee maanden na het einde van de rapportageperiode waarop de op de rapporterende platformexploitant toepasselijke rapportageverplichtingen betrekking hebben, te verstrekken.

Artikel I, onderdeel H (artikel 8 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Op grond van artikel 8, eerste en derde lid, WIB zijn de (nationale) onderzoeksbevoegdheden, bedoeld in hoofdstuk VIII, afdeling 2, met uitzondering van artikel 53, tweede en derde lid, AWR, van overeenkomstige toepassing ten behoeve van het verstrekken van de inlichtingen, bedoeld in de artikelen 5 (op verzoek), 6 (op automatische basis in de door de Minister van Financiën met een andere bevoegde autoriteit overeengekomen gevallen), 6f (op automatische basis ten aanzien van meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies) en 7 (spontaan) WIB.

Ingevolge de voorgestelde wijziging van artikel 8, eerste lid, WIB worden de in het eerste lid bedoelde onderzoeksbevoegdheden uitgebreid met betrekking tot de automatische uitwisseling van gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB. Dit betreft de gegevens en inlichtingen die in het kader van de rapportageverplichting van rapporterende platformexploitanten aan de Minister van Financiën worden verstrekt.

De voorgestelde wijziging van artikel 8, tweede lid, WIB houdt in dat indien sprake is van het oordeel van de Minister van Financiën dat er geen administratief onderzoek nodig is, dit *onmiddellijk* en op gemotiveerde wijze aan de bevoegde autoriteit van de verzoekende EU-lidstaat wordt medegedeeld.

Artikel I, onderdeel I (artikel 8a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Artikel 8a WIB ziet op de mogelijkheid dat de Minister van Financiën met de bevoegde autoriteit van één of meer andere staten overeenkomt om gelijktijdig, elk op het eigen grondgebied, bij één of meer personen ten aanzien van wie zij een gezamenlijk of complementair belang hebben, controles te verrichten en de aldus verkregen inlichtingen uit te wisselen. De voorgestelde wijziging van artikel 8a WIB houdt in dat de Minister van Financiën de autoriteit die de gelijktijdige controle voorstelt, binnen een termijn van 60 dagen na ontvangst van het voorstel een bevestiging van deelname of een gemotiveerde

¹³³ Zie deel II, onderdeel D, punt 1 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU. In deel II, onderdeel D, punt 2 van die bijlage is bepaald "niettegenstaande het bepaalde in onderdeel D, punt 1, beschouwt een rapporterende platformexploitant een verkoper als ingezetene van elke lidstaat die wordt bevestigd door een elektronische identificatiedienst die door een lidstaat of de Unie op grond van deel II, onderdeel B, punt 3 van die bijlage beschikbaar is gesteld."

weigering toestuurt. Voorheen was deze termijn van 60 dagen niet in de bepaling opgenomen.

Artikel I, onderdeel J (artikel 9 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

De voorgestelde wijziging van artikel 9, eerste lid, aanhef, en onderdelen a en b, WIB, zijn deels redactioneel van aard. Daarnaast wordt verduidelijkt dat de door Nederland vastgestelde procedurele regelingen van toepassing zijn als sprake is van, kort gezegd, de aanwezigheid van buitenlandse ambtenaren in Nederlandse Belastingkantoren of van deelname door die ambtenaren aan onderzoeken die in Nederland worden uitgevoerd.

Het voorgestelde artikel 9, eerste lid, onderdeel c, WIB regelt dat door de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat gemachtigde ambtenaren eveneens via elektronische communicatiemiddelen aan een administratief onderzoek in Nederland kunnen deelnemen in het geval die staat daartoe verzoekt en de Minister van Financiën dat verzoek inwilligt. Ook in dat geval vallen deze ambtenaren onder de door Nederland vastgestelde procedurele regelingen. Het voorgestelde artikel 9, tweede lid (nieuw), WIB bepaalt dat de Minister van Financiën binnen een termijn van 60 dagen na ontvangst reageert op het verzoek van de bevoegde autoriteit van de andere staat. Hierbij wordt aan de verzoekende autoriteit de inwilliging van het verzoek of de gemotiveerde weigering ervan meegedeeld. Het voorgestelde artikel 9, derde lid (nieuw), WIB regelt dat indien gemachtigde ambtenaren van de bevoegde autoriteit van de verzoekende staat deelnemen aan een onderzoek, zij onder de door Nederland vastgestelde procedures ook personen kunnen ondervragen en bescheiden kunnen onderzoeken. Dit geldt ook voor ambtenaren van de andere staat die met gebruikmaking van elektronische communicatiemiddelen aan onderzoek in Nederland deelnemen.

Artikel I, onderdeel K (Afdeling 4bis, Gezamenlijke audits)

De voorgestelde afdeling 4bis WIB ziet op gezamenlijke audits. Het voorgestelde artikel 2, eerste lid, onderdeel r, WIB definieert een gezamenlijke audit als een administratief onderzoek dat gezamenlijk door de bevoegde autoriteiten van twee of meer EU-lidstaten wordt uitgevoerd, en verband houdt met een of meer personen van gezamenlijk of complementair belang voor de bevoegde autoriteiten van die EU-lidstaten. In de voorgestelde afdeling 4bis worden onder andere de procedurele voorschriften ten aanzien van gezamenlijke audits verder uitgewerkt.

Artikel 10bis van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10bis, eerste lid, WIB bepaalt dat de Minister van Financiën door de bevoegde autoriteit van een of meer verzoekende EU-lidstaten kan worden verzocht om een gezamenlijke audit uit te voeren. Op grond van het voorgestelde artikel 10bis, tweede lid, WIB is de Minister van Financiën verplicht om op een dergelijk verzoek binnen een termijn van 60 dagen na ontvangst van dat verzoek te reageren. Het verzoek kan gemotiveerd worden verworpen. Voorgesteld artikel 10bis, derde lid, WIB bepaalt dat een gezamenlijke audit die in Nederland plaatsvindt, wordt uitgevoerd op vooraf door de Minister van Financiën en de bevoegde autoriteit van de verzoekende EU-lidstaat of lidstaten overeengekomen gecoördineerde wijze, met inbegrip van taalregelingen, en in overeenstemming met de Nederlandse wetgeving en de in Nederland geldende procedures. Het voorgestelde artikel 10bis, vierde lid, WIB bevat een aantal specifieke bepalingen dat onverminderd het derde lid van dat artikel van toepassing is. Onderdeel a van genoemd artikellid bepaalt dat door de bevoegde autoriteiten van de verzoekende EU-lidstaat of de verzoekende EU-lidstaten gemachtigde ambtenaren tijdens een gezamenlijke audit personen kunnen ondervragen en bescheiden kunnen onderzoeken. Dit dient te gebeuren in samenspraak met de ambtenaren van de Belastingdienst of andere ambtenaren die belast zijn met de heffing van belastingen. Door de onverminderde toepassing van artikel 10bis, derde lid, WIB dienen de Nederlandse procedurele regelingen hierbij in acht te worden genomen. Het voorgestelde artikel

10bis, vierde lid, onderdeel b, WIB bepaalt dat bewijsmateriaal dat tijdens de activiteiten van een gezamenlijke audit is verzameld, ook wat betreft de toelaatbaarheid daarvan, wordt beoordeeld onder dezelfde juridische voorwaarden als wanneer de audit alleen door Nederland was uitgevoerd. Het voorgestelde artikel 10bis, vierde lid, onderdeel c, WIB bepaalt dat een persoon die aan een gezamenlijke audit wordt onderworpen of erdoor wordt geraakt, dezelfde rechten en plichten heeft als wanneer de audit alleen door Nederland was uitgevoerd.

Op grond van het voorgestelde artikel 10bis, vijfde lid, WIB wijst de Minister van Financiën een vertegenwoordiger aan die voor Nederland wordt belast met het toezicht op en de coördinatie van de activiteiten van een gezamenlijke audit in Nederland. Het voorgestelde artikel 10bis, zesde lid, WIB bepaalt dat de rechten en plichten van ambtenaren die zijn gemachtigd door de bevoegde autoriteit van een of meer verzoekende EU-lidstaten zijn vastgesteld overeenkomstig de Nederlandse wetgeving indien zij aanwezig zijn bij de activiteiten van een gezamenlijke audit die in Nederland plaatsvindt. De gemachtigde ambtenaren zijn gehouden aan de Nederlandse wetgeving en oefenen derhalve geen bevoegdheden uit die verder gaan dan de bevoegdheden die hen krachtens de Nederlandse wetgeving zijn verleend.

Artikel 10ter van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10ter WIB beschrijft het proces dat leidt tot de opstelling van een eindverslag van een gezamenlijke audit, en op welke manier dat eindverslag kan worden toegepast. Het voorgestelde artikel 10ter, eerste lid, WIB bepaalt dat de Minister van Financiën ernaar moet streven met de bij de gezamenlijke audit betrokken bevoegde autoriteit van een of meer verzoekende lidstaten overeenstemming te bereiken over de feiten en omstandigheden die relevant zijn voor de gezamenlijke audit, en over de fiscale positie van de geauditeerde persoon op basis van de resultaten van de gezamenlijke audit. De bevindingen van de gezamenlijke audit worden opgenomen in een eindverslag, zo regelt het voorgestelde artikel 10ter, tweede lid, WIB. Op grond van het voorgestelde artikel 10ter, derde lid, WIB geldt dat in het eindverslag punten worden opgenomen waarover de betrokken bevoegde autoriteiten overeenstemming hebben bereikt. Deze punten worden in aanmerking genomen bij de toepassing van de relevante instrumenten die de Minister van Financiën – in de praktijk de inspecteur – naar aanleiding van de gezamenlijke audit kan uitvaardigen. Overigens kunnen de betrokken bevoegde autoriteiten ook overeenkomen dat het eindverslag de punten bevat waarover *geen* overeenstemming kon worden bereikt.¹³⁴

Het voorgestelde artikel 10ter, vierde lid, WIB bepaalt dat de geauditeerde persoon binnen 60 dagen na het uitbrengen van het eindverslag in kennis wordt gesteld van het resultaat van de gezamenlijke audit en een kopie van dat eindverslag ontvangt. Dit komt overeen met de in Nederland geldende procedures voor een boekenonderzoek. Op grond van het voorgestelde artikel 10ter, vijfde lid, WIB geldt dat de handelingen die Minister van Financiën – in de praktijk de inspecteur – verricht naar aanleiding van een gezamenlijke audit, alsmede eventuele verdere procedures, plaatsvinden overeenkomstig de Nederlandse wetgeving. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het besluit over te gaan tot navordering op basis van gegevens die uit de gezamenlijke audit naar voren zijn gekomen, een beroepsprocedure of een daarmee verband houdende schikking.

Artikel I, onderdeel L (artikel 10g van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 10g WIB, wordt een verwijzing naar artikel 32bis van Richtlijn (EU) 2015/849¹³⁵ toegevoegd aan artikel 10g WIB. Artikel 32bis ziet op de verplichting voor lidstaten om te voorzien in gecentraliseerde automatische

¹³⁴ Richtlijn 2021/541, overweging 26.

¹³⁵ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 tot wijziging van Verordening (EU) 648/2012 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering (PbEU 2015, L 141/73).

mechanismen die de tijdige identificatie mogelijk maken van alle natuurlijke of rechtspersonen die houder zijn van of zeggenschap hebben over betaalrekeningen en bankrekeningen met een IBAN-identificatienummer, zoals bepaald in Verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad, alsook over kluisen die worden aangehouden door een kredietinstelling op hun grondgebied. Met de toevoeging van artikel 32bis aan artikel 10g WIB krijgt de Minister van Financiën op verzoek binnen een door hem te stellen termijn en op een door hem te bepalen wijze toegang tot de mechanismen, procedures, documenten en overige inlichtingen.

Artikel I, onderdeel M (Afdelingen 4ac en 4ad van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Afdeling 4ac. Verplichtingen ten behoeve van de verzameling en verificatie van inlichtingen over verkopers door rapporterende platformexploitanten en de rapportage daarvan

Met de nieuwe afdeling 4ac WIB worden verschillende artikelen voorgesteld ten behoeve van de verzamelings- en verificatievereisten ten aanzien van inlichtingen over verkopers (het voorgestelde artikel 10i WIB) en de rapportage van die inlichtingen (de voorgestelde artikelen 10j tot en met 10l, WIB). De nieuwe afdeling is gericht op de rapporterende platformexploitant die, kort gezegd, uitsluitend fiscaal ingezetene is van Nederland (het voorgestelde artikel 10j, eerste lid, WIB), de rapporterende platformexploitant die fiscaal ingezetene is van meerdere EU-lidstaten, waaronder Nederland, en ervoor kiest in Nederland aan zijn rapportageverplichtingen te voldoen (het voorgestelde artikel 10k, tweede lid, WIB) en de rapporterende platformexploitant die geen fiscaal ingezetene is van een EU-lidstaat (de buitenlandse platformexploitant) en ervoor kiest zich in Nederland te registreren (het voorgestelde artikel 10l, tweede lid, WIB).

Artikel 10i van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen

Op grond van het voorgestelde artikel 10i WIB worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur verzamelings- en verificatievereisten (ook wel due diligence-procedures) gesteld aan rapporterende platformexploitanten die, kort gezegd, zijn gehouden hun rapportageverplichtingen te voldoen aan de Minister van Financiën.¹³⁶ De verzamelings- en verificatievereisten worden gesteld met het oog op het door die rapporterende platformexploitanten rapporteren van gegevens en inlichtingen als bedoeld in de artikelen 10j tot en met 10l WIB. In de genoemde algemene maatregel van bestuur zullen de verzamelings- en verificatievereisten worden opgenomen zoals weergegeven in deel II van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

In deel II, onderdeel A, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU is bepaald op welke manier een rapporterende platformexploitant kan bepalen of een verkoper geldt als een uitgesloten verkoper omdat die verkoper a) een overheidsinstantie is, b) een entiteit is waarvan de aandelen regelmatig worden verhandeld op een erkende effectenbeurs of een gelieerde entiteit is van een entiteit waarvan de aandelen regelmatig worden verhandeld op een erkende effectenbeurs, c) een entiteit is waarover de platformexploitant tijdens de rapportageperiode meer dan 2.000 relevante activiteiten heeft gefaciliteerd door de verhuur van onroerend goed met betrekking tot een eigendomslijst, of d) voor wie de platformexploitant tijdens de rapportageperiode minder dan 30 relevante activiteiten heeft gefaciliteerd door de verkoop van goederen, en voor wie het totale bedrag van de tegenprestatie dat is betaald of gecrediteerd, ten hoogste 2.000 euro bedroeg.¹³⁷ Om te bepalen of een verkoper die een entiteit is, als uitgesloten verkoper kan gelden als genoemd in de onderdelen a en b, kan een rapporterende platformexploitant zich baseren op publiekelijk beschikbare informatie of een bevestiging van de verkoper die een entiteit is. Om te bepalen of een verkoper kan gelden als uitgesloten verkoper als

¹³⁶ De verzamelings- en verificatievereisten worden immers gesteld aan rapporterende platformexploitanten als bedoeld in de artikelen 10j, eerste lid, 10k, tweede lid, en 10l, tweede lid, WIB.

¹³⁷ Zie deel I, onderdeel B, punt 4, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

genoemd in de onderdelen c en d, kan de rapporterende platformexploitant zich baseren op de registers waarover hij beschikt.

In een algemene maatregel van bestuur wordt opgenomen welke inlichtingen de rapporterende platformexploitant verzamelt ten aanzien van elke verkoper die een natuurlijke persoon en geen uitgesloten verkoper is¹³⁸ en ten aanzien van elke verkoper die een entiteit en geen uitgesloten verkoper is.¹³⁹¹⁴⁰ In deel II, onderdeel C, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU is aangegeven dat een rapporterende platformexploitant bepaalt of de inlichtingen die zijn verzameld op grond van onderdeel A, onderdeel B, punt 1 en punt 2, onder a tot en met e, en onderdeel E van deel II van die bijlage betrouwbaar zijn door gebruik te maken van alle inlichtingen en documenten waarover hij in zijn registers beschikt. Dit betekent dat een rapporterende platformexploitant geen extern onderzoek hoeft te verrichten om de betrouwbaarheid van genoemde inlichtingen te onderzoeken (bijvoorbeeld in de zin van onderzoek op internet of andere publiekelijk beschikbare bronnen). Als sprake is van een elektronische interface die gratis beschikbaar is gesteld door een EU-lidstaat of de Unie, dient een rapporterende platformexploitant hiervan gebruik te maken voor het vaststellen van de geldigheid van de verzamelde TIN of btw-identificatienummers.¹⁴¹ Voor de voltooiing van de verzamelings- en verificatievereisten ten aanzien van verkopers die, kort gezegd, op 1 januari 2023 al op het platform waren geregistreerd, kan een rapporterende platformexploitant bepalen of de hiervoor genoemde inlichtingen betrouwbaar zijn door gebruik te maken van de inlichtingen en documenten waarover hij in zijn *elektronisch doorzoekbare* registers beschikt.¹⁴² Als de Minister van Financiën aan een rapporterende platformexploitant inlichtingen verstrekt over een specifieke verkoper op basis waarvan de rapporterende platformexploitant redenen heeft om aan te nemen dat gegevens als bedoeld in deel II, onderdelen B of E van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU onnauwkeurig kunnen zijn, verzoekt die rapporterende platformexploitant die verkoper om de gegevens die niet correct zijn gebleken, te corrigeren. Ook is de rapporterende platformexploitant in een dergelijk geval gehouden de betreffende verkoper te verzoeken om ondersteunende documenten, gegevens of inlichtingen te verstrekken die betrouwbaar zijn en afkomstig uit een onafhankelijke bron, zoals a) een geldig identiteitsbewijs afgegeven door een overheidsorgaan, of b) een recent certificaat van fiscale woonplaats.¹⁴³ Tot een dergelijke actie hoeft een rapporterende platformexploitant dus niet op eigen initiatief over te gaan.¹⁴⁴

Deel II van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU bevat ook voorschriften inzake het tijdschema en geldigheid van de verzamelings- en verificatievereisten, die eveneens in de algemene maatregel van bestuur worden opgenomen. Voorgeschreven is dat de rapporterende platformexploitant uiterlijk op 31 december van de rapportageperiode de verzamelings- en verificatievereisten zoals bedoeld in deel II, onderdelen A tot en met E, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, zal voltooien.¹⁴⁵ Voor verkopers die op 1 januari 2023 al op het platform waren geregistreerd (of die al op het platform waren geregistreerd vanaf de datum waarop een entiteit een rapporterende platformexploitant wordt), zogenoemde bestaande verkopers, geldt dat de genoemde verzamelings- en verificatievereisten uiterlijk op 31 december van de *tweede* rapportageperiode voor de rapporterende platformexploitant moeten worden voltooid.¹⁴⁶ Als bijvoorbeeld sprake is van een platformexploitant die vanaf het moment van inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel (1 januari 2023) kwalificeert als rapporterende

¹³⁸ Zie deel II, onderdeel B, punt 1 van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU.

¹³⁹ Zie deel II, onderdeel B, punt 2 van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴⁰ Ten overvloede: Zie ook deel II, onderdeel B, punten 3 en 4 van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU, hetgeen ook in de algemene maatregel van bestuur zal worden opgenomen.

¹⁴¹ Zie deel II, onderdeel C, punt 1 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴² Zie deel II, onderdeel C, punt 2 van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴³ Zie deel II, onderdeel C, punt 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴⁴ Voorgeschreven is immers dat een dergelijke actie dient plaats te vinden ingeval de rapporterende platformexploitant redenen heeft om aan te nemen dat bepaalde gegevens onnauwkeurig kunnen zijn "op basis van inlichtingen die zijn verstrekt door de bevoegde autoriteit van een lidstaat naar aanleiding van een verzoek betreffende een specifieke verkoper". Zie deel II, onderdeel C, punt 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴⁵ Zie deel II, onderdeel F, punt 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴⁶ Zie deel II, onderdeel F, punt 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

platformexploitant, geldt dat die platformexploitant ten aanzien van de verkopers die op dat moment (dus vóór 1 januari 2023) al op dat platform waren geregistreerd, de verzamelings- en verificatievereisten uiterlijk 31 december 2024 dient te hebben voltooid waarna de gegevens en inlichtingen over deze bestaande verkopers uiterlijk op 31 januari 2025 moeten worden gerapporteerd.¹⁴⁷

Ook wordt in de algemene maatregel van bestuur opgenomen dat een rapporterende platformexploitant zich kan baseren op de verzamelings- en verificatievereisten die in eerdere rapportageperiodes zijn uitgevoerd, mits:

- a. de in deel II, onderdeel B, punten 1 en 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU vereiste inlichtingen over de verkoper hetzij werden verzameld en geverifieerd, hetzij werden bevestigd, in de laatste 36 maanden, en
- b. er voor de rapporterende platformexploitant geen rekenen zijn om aan te nemen dat de inlichtingen die op grond van deel II, onderdelen A, B en E, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU zijn verzameld, onbetrouwbaar of incorrect zijn (geworden).¹⁴⁸

Verder wordt in de algemene maatregel van bestuur opgenomen dat de rapporterende platformexploitant ervoor kan kiezen de voorgeschreven verzamelings- en verificatievereisten uitsluitend toe te passen op actieve verkopers.¹⁴⁹ Wat betreft de voltooiing van verzamelings- en verificatievereisten door derden wordt in de algemene maatregel van bestuur opgenomen dat een rapporterende platformexploitant een beroep kan doen op een derde als dienstverrichter om de verzamelings- en verificatievereisten te vervullen, maar dat de verantwoordelijkheid ter zake in dat geval bij de rapporterende platformexploitant blijft berusten.¹⁵⁰ Dit is ook het geval als een platformexploitant de verzamelings- en verificatievereisten vervult voor een rapporterende platformexploitant met betrekking tot hetzelfde platform.¹⁵¹

Artikel 10j van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen

Het voorgestelde artikel 10j WIB ziet op de rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onder a van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU die uitsluitend fiscaal ingezetene is van Nederland of, als dat niet het geval is, voldoet aan een van de volgende voorwaarden:

- a. hij is uitsluitend opgericht naar Nederlands recht;
- b. de plaats van de werkelijke leiding bevindt zich in Nederland;
- c. hij heeft uitsluitend een vaste inrichting in Nederland en is geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie.

Rapporterende platformexploitanten die onder deze kwalificatie vallen zijn gehouden de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het tweede, derde of vierde lid van artikel 10j WIB, te rapporteren aan de Minister van Financiën. De gegevens en inlichtingen dienen met betrekking tot de rapportageperiode uiterlijk op 31 januari van het jaar dat volgt op het kalenderjaar waarin de verkoper als te rapporteren verkoper¹⁵² is aangemerkt, te worden gerapporteerd.

Het voorgestelde artikel 10j, tweede lid, WIB schrijft voor welke inlichtingen de rapporterende platformexploitant wordt geacht te rapporteren over zichzelf. Het gaat hierbij om de naam, het geregistreerd kantooradres, het TIN en, in voorkomend geval, het op grond van artikel 10l, tweede lid, WIB aan hem toegewezen individueel

¹⁴⁷ Zie artikel 10j, eerste lid, WIB, 10k, tweede lid, WIB, 10l, vijfde lid, WIB.

¹⁴⁸ Zie deel II, onderdeel F, punt 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁴⁹ Zie deel II, onderdeel G, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵⁰ Zie deel II, onderdeel H, punt 1, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵¹ Zie deel II, onderdeel H, punt 2, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵² Zie artikel 2e, onderdeel n, WIB.

registratienummer. Ook gaat het hierbij om de handelsnaam of de handelsnamen van het platform of de platformen waarover de rapporterende platformexploitant rapporteert.

Het voorgestelde artikel 10j, derde en vierde lid, WIB schrijven voor welke gegevens en inlichtingen de rapporterende platformexploitant wordt geacht te rapporteren over de te rapporteren verkopers die een relevante activiteit hebben verricht. In artikel 10j, derde lid, WIB worden de gegevens en inlichtingen opgesomd die een rapporterende platformexploitant met betrekking tot elke te rapporteren verkoper die een andere activiteit heeft verricht dan de verhuur van onroerend goed, moet rapporteren. Artikel 10j, vierde lid, WIB somt op welke gegevens en inlichtingen met betrekking tot elke te rapporteren verkoper die als relevante activiteit de verhuur van onroerend goed heeft verricht, moeten worden gerapporteerd.

Het voorgestelde artikel 10j, vijfde lid, WIB schrijft voor op welke manier de inlichtingen met betrekking tot de tegenprestatie behoren te worden gerapporteerd. Inlichtingen over de tegenprestatie die is betaald of gecrediteerd in een fiduciaire valuta worden gerapporteerd in de munt waarin die tegenprestatie is betaald of gecrediteerd. Als de tegenprestatie is betaald of gecrediteerd in een andere vorm dan een fiduciaire valuta, is de rapporterende platformexploitant gehouden de tegenprestatie op een consistent vastgestelde wijze om te zetten of te waarderen in de lokale munt.

Het voorgestelde artikel 10j, zesde lid, WIB bevat een ontheffing van de rapportageverplichting voor de in het eerste lid bedoelde rapporterende platformexploitant ingeval die rapporterende platformexploitant aannemelijk kan maken dat de gegevens en inlichtingen, bedoeld in artikel 10j, tweede, derde of vierde lid, WIB op grond van een met artikel 8 bis quarter, eerste lid, van Richtlijn 2011/16/EU overeenkomende wettelijke bepaling reeds door een andere rapporterende platformexploitant zijn gerapporteerd. Het voorgestelde zevende lid beoogt daarmee dubbele rapportage te vermijden indien er met betrekking tot dezelfde te rapporteren verkoper meer dan één rapporterende platformexploitant is.¹⁵³

Artikel 10k van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10k WIB ziet kort gezegd op de rapporterende platformexploitant die fiscaal ingezetene is van meerdere EU-lidstaten, waaronder Nederland, en ervoor kiest in Nederland aan zijn rapportageverplichtingen te voldoen. In het voorgestelde artikel 10k, eerste lid, WIB is bepaald dat een rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onder a van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, die fiscaal ingezetene is van Nederland of, indien dat niet het geval is, voldoet aan een van de volgende voorwaarden:

- a. hij is opgericht naar Nederlands recht;
- b. de plaats van de werkelijke leiding bevindt zich in Nederland;
- c. hij heeft een vaste inrichting in Nederland en is geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie;

en die tevens in een of meer andere EU-lidstaten voldoet aan een met deel I, onderdeel A, punt 4, onder a van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU overeenkomende wettelijke bepaling, kiest in welke van die EU-lidstaten hij de gegevens en inlichtingen rapporteert die in bijlage V, deel III, onderdeel B, van Richtlijn 2011/16/EU zijn gespecificeerd (overeenkomende met de gegevens en inlichtingen als bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB).

Als de rapporterende platformexploitant in dat geval ervoor kiest om in Nederland te rapporteren, geldt ingevolge het voorgestelde artikel 10k, tweede lid, WIB dat hij die gegevens en inlichtingen uiterlijk op 31 januari van het jaar dat volgt op het kalenderjaar

¹⁵³ Zie ook de OESO Model Rules for Reporting by Platform Operators with respect to Sellers in the Sharing and Gig economy, commentary on section III, 12 (p. 32) via <https://oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/model-rules-for-reporting-by-platform-operators-with-respect-to-sellers-in-the-sharing-and-gig-economy.htm>.

waarin de verkoper als te rapporteren verkoper is aangemerkt, aan de Minister van Financiën rapporteert.

Ingevolge het voorgestelde artikel 10k, derde lid, WIB is de rapporterende platformexploitant gehouden alle bevoegde autoriteiten van de EU-lidstaten ten aanzien waarvan hij voldoet aan een met deel I, onderdeel A, punt 4, onder a van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU overeenkomende wettelijke bepaling in kennis te stellen van zijn keuze inzake de EU-lidstaat waarin hij aan zijn rapportageverplichtingen voldoet. Het voorgestelde artikel 10k, vierde lid, WIB regelt dat de ontheffingsmogelijkheid die is opgenomen in het voorgestelde artikel 10j, zesde lid, WIB van overeenkomstige toepassing is op de rapporterende platformexploitant als bedoeld in het voorgestelde artikel 10k, tweede lid, WIB. Daarmee is ook deze rapporterende platformexploitant ontheven van de verplichting tot het rapporteren van gegevens en inlichtingen, bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde of vierde lid, WIB aan de Minister van Financiën als hij aannemelijk kan maken dat die gegevens en inlichtingen op basis van met artikel 8 bis quarter, eerste lid, van Richtlijn 2011/16/EU overeenkomende wettelijke bepaling door een andere rapporterende platformexploitant zijn gerapporteerd, bijvoorbeeld in een andere EU-lidstaat.

Artikel 10l van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10l WIB voorziet in de procedure ten aanzien van rapporterende platformexploitanten zoals genoemd in deel I, onderdeel A, punt 4 onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, ook wel buitenlandse platformexploitanten genoemd. Dit betreft platformexploitanten die geen fiscaal ingezetene zijn van een EU-lidstaat, noch zijn opgericht in overeenstemming met de wetten van een EU-lidstaat, noch hun plaats van leiding of een vaste inrichting hebben in een EU-lidstaat, maar faciliteren in de verrichting van een relevante activiteit door te rapporteren verkopers of een relevante activiteit in verband met de verhuur van onroerend goed dat in een EU-lidstaat is gelegen, en geen gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie zijn.

Ingevolge het voorgestelde artikel 10l, eerste lid, WIB dient een dergelijke buitenlandse platformexploitant zich te registreren bij de bevoegde autoriteit van een EU-lidstaat (waarbij het om het even is welke EU-lidstaat die buitenlandse platformexploitant kiest). Deze registratie dient plaats te vinden bij aanvang van zijn activiteit als platformexploitant of op het moment waarop hij als platformexploitant kwalificeert. Dit betekent dat een platformexploitant die op het moment waarop het onderhavige wetsvoorstel in werking treedt (1 januari 2023) valt onder de definitie van deel I, onderdeel A, punt 4 onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, zich op dat moment moet registreren. De EU-lidstaat waarin de buitenlandse platformexploitant zich registreert, wordt de lidstaat van unieke registratie genoemd.¹⁵⁴

Uit het voorgestelde artikel 10l, tweede lid, WIB volgt dat indien een dergelijke buitenlandse platformexploitant ervoor kiest zich in Nederland te registreren, de Minister van Financiën deze buitenlandse platformexploitant een individueel registratienummer toekent. De Minister van Financiën deelt het toegekende individuele identificatienummer via elektronische weg mede aan de bevoegde autoriteiten van alle EU-lidstaten. Na registratie wordt deze buitenlandse platformexploitant opgenomen in het centraal register dat uiterlijk op 31 december 2022 door de Commissie wordt opgezet.¹⁵⁵

Met het voorgestelde artikel 10l, derde lid, WIB wordt geregeld welke gegevens en inlichtingen een buitenlandse platformexploitant dient te verstrekken aan de Minister van Financiën bij unieke registratie in Nederland. In het centraal register dat door de Commissie wordt opgezet, worden de overeenkomstig deel IV, onderdeel F, punt 2, bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU te verstrekken gegevens geregistreerd. Dat centraal

¹⁵⁴ Zie deel IV, onderdeel F, aanhef, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵⁵ Zie artikel 8 bis quarter, zesde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

register is beschikbaar voor de bevoegde autoriteiten van alle EU-lidstaten.¹⁵⁶ Op grond van het voorgestelde artikel 10l, vierde lid, WIB is de buitenlandse platformexploitant die zich op basis van het voorgestelde tweede lid van dit artikel in Nederland heeft geregistreerd gehouden de Minister van Financiën in kennis te stellen van wijzigingen die zich voordoen ten aanzien van de inlichtingen die op grond van het voorgestelde derde lid van dit artikel zijn verstrekt.

Op grond van het voorgestelde artikel 10l, vijfde lid, WIB is de buitenlandse platformexploitant die ervoor heeft gekozen zich in Nederland te registreren, verplicht om in Nederland aan de rapportageverplichting te voldoen. Dit betekent dat de deze buitenlandse platformexploitant is gehouden de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde of vierde lid, WIB met betrekking tot de rapportageperiode uiterlijk op 31 januari van het jaar dat volgt op het kalenderjaar waarin de verkoper als te rapporteren verkoper is aangemerkt, aan de Minister van Financiën te rapporteren.

Switch off mechanisme (artikel 10l, zesde lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen)

Het voorgestelde artikel 10l, zesde lid, WIB bevat een uitzondering op de hiervoor beschreven rapportageplicht voor de buitenlandse platformexploitant¹⁵⁷ die ervoor heeft gekozen zich in Nederland te registreren. Deze buitenlandse platformexploitante is niet gehouden de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB te rapporteren aan de Minister van Financiën als het gaat om gekwalificeerde relevante activiteiten die vallen onder een zogenoemde van kracht zijnde adequate overeenkomst tussen bevoegde autoriteiten¹⁵⁸ (hierna kortheidshalve adequate overeenkomst), die reeds voorziet in de automatische uitwisseling van gelijkwaardige inlichtingen met een EU-lidstaat over te rapporteren verkopers die ingezetene zijn van die lidstaat. Het gaat hierbij dus om een rapporterende platformexploitant van buiten de Unie¹⁵⁹ die zich bijvoorbeeld registreert in Nederland, maar die ten aanzien van bepaalde aspecten is vrijgesteld van de rapportageverplichting in Nederland (te onderscheiden van een gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie¹⁶⁰ die zich níet hoeft te registreren in een EU-lidstaat, waarover hieronder meer).

Als, kort gezegd, een adequate overeenkomst tussen een niet-Unierechtsgebied en een EU-lidstaat ervoor zorgt dat gelijkwaardige inlichtingen worden uitgewisseld tussen dat rechtsgebied en die EU-lidstaat over te rapporteren verkopers die ingezetene zijn van die EU-lidstaat, is een rapporterende platformexploitant die in dat niet-Unierechtsgebied heeft gerapporteerd, ontheven van zijn verplichting om die gegevens en inlichtingen ook in de EU-lidstaat van registratie te rapporteren. De logica hiervan is dat de bewuste gegevens en inlichtingen dan reeds via die adequate overeenkomst worden gerapporteerd aan de betreffende EU-lidstaat, en deze gegevensstroom dus niet nogmaals via de EU-lidstaat van registratie hoeft te lopen. De betreffende gegevens en inlichtingen zijn dan immers al op de "plaats van bestemming". Benadrukt wordt dat bovenstaande situatie afwijkt van de situatie zoals besproken in de toelichting bij het voorgestelde artikel 2e, onderdeel e, WIB, waar het gaat over gekwalificeerde platformexploitanten buiten de Unie. Als sprake is van een gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie wisselt het niet-Unierechtsgebied waar dat platform is gevestigd op grond van een adequate overeenkomst, kort gezegd, ten aanzien van alle relevante activiteiten die dat platform faciliteert¹⁶¹ gelijkwaardige inlichtingen uit met alle

¹⁵⁶ Zie artikel 8 bis quarter, zesde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵⁷ Voor de duidelijkheid: dit is dus de rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵⁸ Zie deel I, onderdeel A, punt 7, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁵⁹ Zie deel I, onderdeel A, punt 4, onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁶⁰ Zie deel I, onderdeel A, punt 5, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU en het voorgestelde artikel 2e, onderdeel e, van de WIB.

¹⁶¹ Waarbij geldt dat al deze relevante activiteiten ook kwalificeren als "gekwalificeerde relevante activiteiten", zie deel I, onderdeel A, punt 5, van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU.

EU-lidstaten, waardoor dat platform zich niet in een EU-lidstaat hoeft te registreren.¹⁶² Deze algehele vrijstelling van registratie verschilt van de situatie als bedoeld in het voorgestelde artikel 10I, zesde lid, WIB omdat in laatstgenoemd geval wel degelijk registratie nodig is.¹⁶³ Onder het voorgestelde artikel 10I, zesde lid, WIB valt de situatie waarin op grond van de adequate overeenkomst geen *volledige* uitwisseling van inlichtingen plaatsvindt (bijv. slechts ten aanzien van een aantal, maar niet ten aanzien van *alle* relevante activiteiten die onder Richtlijn 2021/514 vallen)¹⁶⁴, of waarin de uitwisseling niet met *alle* EU-lidstaten plaatsvindt. In een dergelijke situatie valt een rapporterende platformexploitant¹⁶⁵ niet onder de definitie van gekwalificeerde platformexploitant buiten de Unie. Om te voorkomen dat een platformexploitant in een dergelijk geval bepaalde "overlappende" informatie twee keer dient te rapporteren (aan de bevoegde autoriteit van een niet-Unierechtsgebied én aan de EU-lidstaat van registratie) voorziet artikel 10I, zesde lid, WIB in het hiervoor beschreven mechanisme, dat "switch off" wordt genoemd.

Voorbeeld:

Een rapporterende platformexploitant faciliteert de verhuur van onroerend goed door te rapporteren verkopers in de EU-lidstaten Duitsland, Nederland en Frankrijk en is gevestigd in het niet-Unierechtsgebied Y. De rapporterende platformexploitant heeft zich geregistreerd in Nederland.¹⁶⁶ Dit betekent dat de rapporterende platformexploitant is gehouden te rapporteren aan de Minister van Financiën.¹⁶⁷ Als echter sprake is van een adequate overeenkomst tussen niet-Unierechtsgebied Y en Duitsland op grond waarvan reeds wordt voorzien in de automatische uitwisseling van gegevens en inlichtingen over de te rapporteren verkopers die ingezetene zijn van Duitsland, hoeft rapporterende platformexploitant die gegevens en inlichtingen niet meer aan Nederland te rapporteren. Die gegevens en inlichtingen worden immers al aan Duitsland gerapporteerd door het niet-Unierechtsgebied Y. De gegevens en inlichtingen over de te rapporteren verkopers uit Nederland en Frankrijk dient de rapporterende platformexploitant wel te rapporteren aan Nederland.

Voorbeeld:

Als een adequate overeenkomst tussen niet-Unierechtsgebied Y en *alle* lidstaten voorziet in de automatische uitwisseling van gelijkwaardige inlichtingen ten aanzien van de verhuur van onroerend goed, maar niet ten aanzien van de verkoop van goederen, is de rapporterende platformexploitant *niet* verplicht gegevens en inlichtingen ten aanzien van de verhuur van onroerend goed te rapporteren aan de Minister van Financiën (die worden immers al door het niet-Unierechtsgebied verstrekt), maar *wél* verplicht de gegevens en inlichtingen ten aanzien van de verkoop van goederen te rapporteren.

Onder gekwalificeerde relevante activiteiten worden alle relevante activiteiten begrepen die vallen onder de automatische uitwisseling op grond van een van kracht zijnde adequate overeenkomst tussen de bevoegde autoriteiten.¹⁶⁸¹⁶⁹ Onder een dergelijke overeenkomst wordt verstaan een overeenkomst tussen de bevoegde autoriteiten van een lidstaat en een niet-Unierechtsgebied, op grond waarvan de automatische uitwisseling plaatsvindt van inlichtingen die gelijkwaardig zijn aan die welke in bijlage V, deel III, onderdeel B, van Richtlijn 2011/16/EU zijn gespecificeerd (overeenkomende met de gegevens en inlichtingen als bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB), zoals bevestigd in een uitvoeringshandeling overeenkomstig artikel 8 bis quarter, zevende lid, van Richtlijn 2011/16/EU. Het switch off mechanisme is conceptueel

¹⁶² Zie deel I, onderdeel A, punten 5 en 6, van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU en de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 2e, onderdelen e en f, WIB.

¹⁶³ Er is immers sprake van een rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onderdeel b van richtlijn 2011/16/EU.

¹⁶⁴ Zie deel I, onderdeel A, punt 5 en punt 8 van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU.

¹⁶⁵ Hier wordt een rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onder b van bijlage V van richtlijn 2011/16/EU bedoeld.

¹⁶⁶ Het betreft registratie als bedoeld in artikel 10j, vijfde lid, WIB.

¹⁶⁷ Waarbij het gaat om de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het voorgestelde artikel 10j, tweede, derde of vierde lid, WIB.

¹⁶⁸ Zie deel I, onderdeel A, onder 9, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁶⁹ In Richtlijn 2011/16/EU worden de begrippen 'van kracht zijnde' en 'vigerende' door elkaar gebruikt. Zie deel I, onderdeel A, onder 7 en onder 9 van deze richtlijn. In deze memorie van toelichting wordt het begrip 'van kracht zijnde' gebruikt.

gebaseerd op de veronderstelling dat de informatie die de komende jaren op basis van de OESO modelregels¹⁷⁰ tussen niet-Unierechtsgebieden en lidstaten wordt uitgewisseld, als gelijkwaardig kan worden beschouwd.

Artikel 10m van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10m WIB regelt dat de registratie van een buitenlandse platformexploitant die zich in Nederland registreert zoals bedoeld in het voorgestelde artikel 10l, tweede lid, WIB wordt ingetrokken als die rapporterende platformexploitant na twee aanmaningen van de Minister van Financiën nog steeds niet voldoet aan de rapportageverplichtingen die ten aanzien van hem gelden.¹⁷¹ Het voorgestelde artikel 10m, tweede lid, WIB bepaalt dat de intrekking van de registratie niet eerder plaatsvindt dan na het verstrijken van 30 dagen na de tweede aanmaning. Dit biedt de rapporterende platformexploitant de tijd om alsnog aan de rapportageverplichtingen te voldoen. Als niet alsnog aan de rapportageverplichtingen wordt voldaan, vindt de intrekking van de registratie niet later plaats dan na het verstrijken van 90 dagen na die tweede aanmaning. Ingevolge het voorgestelde artikel 10m, derde lid, WIB kan een rapporterende platformexploitant ten aanzien van wie de registratie eerder is ingetrokken – in welke EU-lidstaat dan ook - zich enkel in Nederland registreren als hij passende waarborgen verstrekt aan de Minister van Financiën inzake zijn vaste voornemen om te voldoen aan de rapportageverplichtingen als bedoeld in het voorgestelde artikel 10l, derde tot en met vijfde lid, WIB. Deze passende waarborgen dienen ook te zien op het alsnog nakomen van de rapportageverplichtingen waaraan nog niet is voldaan. Bij passende waarborgen kan gedacht worden aan een extra toets voorafgaand aan de tweede registratie of borgsommen. In Richtlijn 2011/16/EU is verder opgenomen dat de EU-lidstaten ernaar streven hun acties voor het handhaven van de naleving te coördineren, waarbij in het uiterste geval wordt voorkomen dat de rapporterende platformexploitant binnen de EU kan opereren.¹⁷²

Artikel 10n van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10n WIB regelt dat als de Minister van Financiën vaststelt dat een platformexploitant kwalificeert als uitgesloten platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, onder 3, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU, hij de bevoegde autoriteiten van alle andere EU-lidstaten daarvan in kennis stelt, alsmede van eventuele latere wijzigingen.

Artikel 10o van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

Het voorgestelde artikel 10o WIB bepaalt dat de rapporterende platformexploitant als bedoeld in artikel 10j, eerste lid, 10k, tweede lid, en 10l, tweede lid, WIB, die de gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 10j, tweede, derde en vierde lid, WIB rapporteert aan de Minister van Financiën, deze gegevens en inlichtingen tevens verstrekt aan de te rapporteren verkoper waarop deze betrekking hebben. Op deze manier is de te rapporteren verkoper ervan op de hoogte welke inlichtingen ten aanzien van hem of haar aan de Minister van Financiën zijn doorgegeven en op automatische basis worden uitgewisseld met de betrokken belastingautoriteiten van andere EU-lidstaten. Onder deze inlichtingen bevindt zich onder andere een overzicht van de totale tegenprestatie die aan de te rapporteren verkoper is betaald of gecrediteerd tijdens elk kwartaal van de rapportageperiode. Dit overzicht kan de te rapporteren verkoper meenemen in de belastingaangifte. De termijn voor deze informatieplicht aan de te rapporteren verkoper is gelijk aan de termijn waarop de rapporterende platformexploitant aan zijn rapportageverplichtingen dient te voldoen, namelijk uiterlijk

¹⁷⁰ OECD Model Rules for reporting by platform operators with respect to sellers in the sharing and gig economy

¹⁷¹ Deze verplichtingen zijn opgenomen in het voorgestelde artikel 10l, derde tot en met vijfde lid, WIB.

¹⁷² Zie deel IV, onderdeel F, onder 6, van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU.

31 januari van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar dat de te rapporteren verkoper als te rapporteren verkoper is aangemeld. Deze verplichting geldt onverminderd de verplichting die is opgenomen in het voorgestelde artikel 10p, eerste lid, WIB.

Afdeling 4ad. Gegevensbescherming

De voorgestelde afdeling 4ad in de WIB ziet op gegevensbescherming. Deze afdeling bestaat uit de artikelen 10p en 10q WIB.

Artikel 10p van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen

Het voorgestelde artikel 10p WIB ziet op de gegevensbescherming van natuurlijke personen. Ingevolge dit artikel is elke rapporterende financiële instelling¹⁷³, intermediair¹⁷⁴ en rapporterende platformexploitant¹⁷⁵ die is gehouden gegevens en inlichtingen te rapporteren aan de Minister van Financiën, gehouden om elke betrokken natuurlijke persoon in kennis te stellen van het feit dat de hem betreffende inlichtingen krachtens deze wet zullen worden verzameld en doorgegeven (voorgesteld artikel 10p, onderdeel a WIB). Het voorgestelde artikel 10p, onderdeel b, WIB bepaalt daarnaast dat aan elke betrokken natuurlijke persoon ook tijdig alle gegevens en inlichtingen moeten worden verstrekt waarop die persoon van deze financiële instelling, intermediair of rapporterende platformexploitant ingevolge de Algemene verordening gegevensbescherming¹⁷⁶ recht heeft, zodat die persoon zijn rechten inzake gegevensbescherming kan uitoefenen. Tijdig betekent in elk geval voordat de inlichtingen worden gerapporteerd aan de Minister van Financiën.

Artikel 10q van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen

Het voorgestelde artikel 10q WIB beschrijft de procedure ingeval van een gegevensinbreuk. Een gegevensinbreuk is het gevolg van inbreuk op de beveiliging die leidt tot vernietiging, verlies, wijziging of elk voorval van ongepaste of ongeoorloofde inzage, openbaarmaking of gebruik van inlichtingen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, persoonsgegevens die worden doorgegeven, opgeslagen of anderszins verwerkt, als gevolg van opzettelijke onwettige handelingen, nalatigheid of ongevallen. Een gegevensinbreuk kan betrekking hebben op de vertrouwelijkheid, de beschikbaarheid en de integriteit van gegevens.¹⁷⁷ In het voorgestelde artikel 10q, eerste lid, WIB is bepaald dat als een gegevensinbreuk in Nederland plaatsvindt, de Minister van Financiën die inbreuk en alle daaropvolgende corrigerende maatregelen onverwijld meldt aan de Commissie. De Commissie stelt vervolgens alle EU-lidstaten onverwijld in kennis van de haar gemelde of bekende gegevensinbreuk en van eventuele corrigerende maatregelen. Als de gegevensinbreuk niet onmiddellijk en op passende wijze onder controle kan worden gebracht, is de Minister van Financiën ingevolge het voorgestelde artikel 10q, tweede lid, WIB, gehouden de Commissie schriftelijk om een schorsing van de toegang tot het CCN-netwerk te verzoeken voor de toepassing van de WIB. Het voorgestelde artikel 10q, derde lid, WIB bepaalt dat de Minister van Financiën de uitwisseling van inlichtingen met een EU-lidstaat waar een gegevensinbreuk heeft plaatsgevonden kan schorsen door de Commissie en de betrokken EU-lidstaat daarvan schriftelijk in kennis te stellen. Een dergelijke schorsing wordt onmiddellijk van kracht.

¹⁷³ Het gaat hierbij om een rapporterende financiële instellingen als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, WIB.

¹⁷⁴ Het gaat hierbij om een intermediair als bedoeld in artikel 10h, eerste lid, WIB.

¹⁷⁵ Het gaat hierbij om rapporterende platformexploitanten als bedoeld in artikel 10j, eerste lid, 10k, tweede lid, of 10l, tweede lid, WIB.

¹⁷⁶ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

¹⁷⁷ Zie het voorgestelde artikel 2, eerste lid, onderdeel s, WIB.

Artikel I, onderdeel N (artikel 11 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Het voorgestelde artikel 11, derde lid (nieuw), WIB bepaalt dat sprake is van een vergrijp indien het aan opzet of grove schuld van de rapporterende platformexploitant als bedoeld in de artikelen 10j, eerste lid, 10k, tweede lid, of 10l, eerste en tweede lid, WIB is te wijten dat de voorgestelde verplichtingen, bedoeld in hoofdstuk II, afdeling 4ac, WIB, en de op die afdeling berustende bepalingen, niet, niet tijdig, niet volledig of niet juist zijn of worden nagekomen en dat dit vergrijp kan worden bestraft met een bestuurlijke boete van ten hoogste het bedrag van de zesde categorie¹⁷⁸ (met ingang van 1 januari 2020: € 870.000).

De rapporterende platformexploitanten als bedoeld in de artikelen 10j, eerste lid, 10k, tweede lid, of 10l, tweede lid, WIB zijn, kort gezegd, de rapporterende platformexploitanten die louter fiscaal ingezetene zijn van Nederland (artikel 10j, eerste lid, WIB), die fiscaal ingezetene zijn van meerdere EU-lidstaten en ervoor kiezen in Nederland aan hun rapportageverplichtingen te voldoen (artikel 10k, tweede lid, WIB) en die geen fiscaal ingezetene zijn van een EU-lidstaat en ervoor kiezen zich in Nederland te registreren (artikel 10l, tweede lid, WIB). Ook de rapporterende platformexploitant die geen fiscaal ingezetene is van een EU-lidstaat en zich (nog) niet heeft geregistreerd in een EU-lidstaat, valt onder de voorgestelde bepaling (artikel 10l, eerste lid, WIB).¹⁷⁹ De in hoofdstuk II, afdeling 4ac WIB en de daarop berustende bepalingen opgenomen verplichtingen voor rapporterende platformexploitanten zijn in hoofdzaak de verplichting tot naleving van de verzamelings- en verificatievereisten¹⁸⁰, de verplichting tot het rapporteren van gegevens en inlichtingen over te rapporteren verkopers¹⁸¹ en, ten aanzien van buitenlandse platformexploitanten, de verplichting tot registratie in een EU-lidstaat.¹⁸²

Het genoemde boetemaximum van de zesde categorie sluit aan bij de bestuurlijke boete die ten hoogste kan worden opgelegd inzake het vergrijp als bedoeld in artikel 29h, eerste lid, Wet Vpb 1969 en het vergrijp als bedoeld in artikel 11, tweede lid, WIB. Zowel deze als onderliggende boetebepaling betreft de implementatie van artikel 25 bis Richtlijn 2011/16/EU.¹⁸³ In elk concreet geval dient een boete proportioneel te zijn.¹⁸⁴ Wat een proportionele boete is, hangt af van alle relevante feiten en omstandigheden van het concrete geval.¹⁸⁵ Zowel strafverminderende als strafverzwarende omstandigheden moeten bij de straftoemeting worden betrokken.¹⁸⁶ Een boetematigende omstandigheid kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als een rapporterende platformexploitant ten aanzien van slechts een klein aantal rapporterende verkopers niet (volledig) voldoet aan zijn rapportageverplichting. Een boete moet voorts in verhouding staan tot de ernst van het vergrijp. Zo verschilt de situatie waarin een rapporterende platformexploitant de gegevens en inlichtingen van "zijn" te rapporteren verkopers opzettelijk in het geheel niet of onjuist meldt, van de situatie waarin de gegevens en inlichtingen van de te rapporteren verkopers correct maar een dag te laat worden gemeld. Daarnaast spelen financiële omstandigheden van de rapporterende platformexploitant een rol bij het bepalen van de hoogte van de boete. Bij recidive of samenspanning kan sprake zijn van

¹⁷⁸ Bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

¹⁷⁹ Zie het voorgestelde artikel 10l, eerste lid, WIB. Ingevolge dit artikel is een rapporterende platformexploitant als bedoeld in deel I, onderdeel A, punt 4, onder b van bijlage V van Richtlijn 2011/16/EU gehouden zich bij aanvang van zijn activiteit als platformexploitant of op het moment waarop hij als platformexploitant kwalificeert, te registreren bij de bevoegde autoriteit van een EU-lidstaat. Als een dergelijke rapporterende platformexploitant deze verplichting in geen enkele lidstaat nakomt, is het voorgestelde artikel 11, derde lid, WIB op hem van toepassing.

¹⁸⁰ Zie het voorgestelde artikel 10i WIB.

¹⁸¹ Zie de artikelen 10j, eerste lid, 10k, tweede lid en 10l, vijfde lid, WIB.

¹⁸² Zie artikel 10l, eerste lid, WIB.

¹⁸³ Artikel 25 bis Richtlijn 2011/16/EU luidt: 'De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op krachtens deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen ter uitvoering van de artikelen 8 bis bis, 8 bis ter, en 8 bis quater, en treffen alle maatregelen om ervoor te zorgen dat zij worden toegepast. De sancties zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.'

¹⁸⁴ Zie ook bijvoorbeeld artikel 5:46 Awb en artikel 49, derde lid, Handvest.

¹⁸⁵ Het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst (BBBB), waaronder de voorschriften inzake straftoemeting (paragraaf 6, 7 en 8), is hierbij ook van toepassing. Overigens zal in paragraaf 28f van het BBBB tevens invulling worden gegeven aan het voorgestelde artikel 11, tweede lid, WIB.

¹⁸⁶ Zie ook paragraaf 7 en 8 van het BBBB.

een strafverzwarende omstandigheid. Voorts worden de strafbepalingen uit hoofdstuk IX AWR¹⁸⁷ van overeenkomstige toepassing verklaard op het niet-nakomen van de verplichtingen, bedoeld in het voorgestelde hoofdstuk II, afdeling 4ac, WIB.¹⁸⁸ Dit gebeurt door de voorgestelde aanpassing van artikel 11, zesde lid (nieuw), WIB. Het is immers nodig dat in ernstige gevallen tot strafrechtelijke vervolging kan worden overgegaan. Indien sprake is van een strafrechtelijke overtreding kan de betrokkene worden gestraft met een geldboete van de derde categorie¹⁸⁹ (met ingang van 1 januari 2020: € 8.700) of met hechtenis van ten hoogste zes maanden. Gebeurt het niet-nakomen opzettelijk, dan is sprake van een misdrijf waarop een geldboete van de vierde categorie¹⁹⁰ (met ingang van 1 januari 2020: € 21.750) of een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren staat. Voor een vergrijp als bedoeld in het voorgestelde artikel 11, derde lid (nieuw), WIB geldt derhalve het duale stelsel, dat wil zeggen dat zowel het bestuurlijke boeterecht als het strafrecht van toepassing kan zijn.¹⁹¹ Overigens geldt ook met betrekking tot voormelde strafbepalingen dat de geldboete, hechtenis of gevangenisstraf in elk concreet geval proportioneel moet zijn. Met de mogelijkheid om bestuursrechtelijke of strafrechtelijke sancties te treffen, wordt voorzien in het doeltreffende handhavingskader dat de implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514 vereist.

Door de voorgestelde aanpassing van artikel 11, vierde lid (nieuw), WIB wordt hoofdstuk VIIIA, afdeling 2, AWR, van overeenkomstige toepassing op het vergrijp, bedoeld in het voorgestelde artikel 11, derde lid (nieuw), WIB. Genoemde afdeling 2 bevat een aantal bepalingen van meer procedurele aard. Ingevolge de voorgestelde aanpassing van artikel 11, vijfde lid (nieuw), WIB geldt dat de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete ook ten aanzien van het vergrijp, bedoeld in genoemd artikel 11, derde lid (nieuw), vijf jaren na het einde van het kalenderjaar waarin de verplichting is ontstaan, vervalft.

Artikel I, onderdeel O (artikel 14 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Artikel 14 WIB bevat een aantal weigeringsgronden voor het verstrekken van inlichtingen aan een andere staat. De voorgestelde wijziging van artikel 14, vijfde lid, WIB voorkomt dat de bepalingen in dat artikel ook van toepassing zijn op de automatische uitwisseling van inlichtingen op grond van het voorgestelde artikel 6g WIB.

Artikel I, onderdeel P (artikel 17 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

De voorgestelde wijziging van artikel 17, eerste lid, WIB, beoogt te verduidelijken dat de inlichtingen die de Minister van Financiën ter uitvoering van Richtlijn 2011/16/EU verstrekt aan de bevoegde autoriteit van een andere EU-lidstaat, tevens gebruikt kunnen worden voor de beoordeling, toepassing en handhaving van het nationale recht van de andere EU-lidstaat met betrekking tot de omzetbelasting en andere indirecte belastingen. Dit was tot dusver niet uitgesloten, maar als gevolg van een onduidelijk kader was hierover onzekerheid ontstaan. Met de aanpassing van artikel 17 wordt de mogelijkheid van het gebruik van inlichtingen voor het genoemde doel derhalve verduidelijkt.

In het voorgestelde artikel 17, derde lid (nieuw), WIB is bepaald dat de Minister van Financiën de bevoegde autoriteit van alle andere EU-lidstaten een lijst kan mededelen van andere doeleinden dan genoemd in artikel 17, eerste lid, WIB waarvoor overeenkomstig het nationale recht van die EU-lidstaat de verstrekte inlichtingen kunnen

¹⁸⁷ Met uitzondering van het in artikel 69 AWR opgenomen strekkingsvereiste.

¹⁸⁸ Zoals ook is gebeurd in artikel 29h, derde lid, Wet Vpb 1969 ter zake van de verplichting, bedoeld in de artikelen 29c of 29d van die wet.

¹⁸⁹ Bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

¹⁹⁰ Bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

¹⁹¹ Zoals ook geldt voor het niet voldoen aan de in het huidige artikel 11, vierde lid, WIB genoemde verplichtingen en voor het niet voldoen aan de verplichtingen inzake «Country-by-Country Reporting». Zie in dit verband ook Kamerstukken II 2015/16, 34 305, nr. 6, p. 23. Er moet in een concreet geval evenwel worden gekozen voor bestuursrechtelijke óf strafrechtelijke handhaving (una via-beginsel).

worden gebruikt. De bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat die de verstrekte inlichtingen ontvangt, kan de verstrekte inlichtingen vervolgens zonder verdere toestemming van de Minister van Financiën gebruiken voor alle doeleinden die in de lijst zijn medegedeeld.

Artikel I, onderdeel Q (artikel 19 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

De voorgestelde wijziging van artikel 19, eerste lid, WIB is redactioneel van aard en houdt verband met de voorgestelde wijzigingen in artikel 5a WIB. De voorgestelde wijziging in het tweede lid van dat artikel is opgenomen omdat in Richtlijn (EU) 2021/514 een aantal bepalingen wordt toegevoegd ten aanzien waarvan geldt dat gebruikgemaakt wordt van de door de Commissie vastgestelde standaardformulieren.¹⁹² Op grond van de voorgestelde wijziging in artikel 19, derde lid, WIB geldt dat ook de automatische inlichtingenuitwisseling op grond van het voorgestelde artikel 6g WIB plaatsvindt door middel van een standaardformulier en voor zover mogelijk langs elektronische weg.¹⁹³

Artikel I, onderdeel R (artikel 23 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Artikel 23 WIB biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om een bevoegde autoriteit van een andere staat te verzoeken om inlichtingen wanneer die inlichtingen naar verwachting van belang zijn voor de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 1 WIB. Het artikel is voor een groot gedeelte spiegelbeeldig aan het voorgestelde artikel 5bis WIB. Met het voorgestelde artikel 23, tweede lid (nieuw), WIB wordt het begrip verwacht belang afgebakend en gecodificeerd. Aangegeven wordt dat de verzochte inlichtingen van verwacht belang zijn als op het ogenblik van het verzoek de Minister van Financiën van oordeel is dat er overeenkomstig de Nederlandse wetgeving een redelijke mogelijkheid bestaat dat de verzochte inlichtingen van belang zullen zijn voor de belastingaangelegenheden van een of meerdere belastingplichtigen, hetzij bij naam geïdentificeerd of anderszins, en het verzoek gerechtvaardigd is voor de doeleinden van het onderzoek.

Om het verwacht belang aan te tonen, is de Minister van Financiën ingevolge het voorgestelde artikel 23, derde lid (nieuw), WIB gehouden ten minste de volgende inlichtingen aan de bevoegde autoriteit van een aangezochte staat te verstrekken:

- a) het fiscale doel waarvoor de informatie wordt opgevraagd; en
- b) een specificering van de inlichtingen die nodig zijn voor de uitvoering of handhaving van de Nederlandse wetgeving. Zoals ook volgt uit artikel 23, eerste lid, WIB betreft het de nationale wetgeving met betrekking tot de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de wederzijdse bijstand, bedoeld in artikel 1 WIB. In het voorgestelde artikel 23, vierde lid (nieuw), WIB is opgenomen welke inlichtingen de Minister van Financiën dient te verstrekken bij een verzoek om inlichtingen dat betrekking heeft op een groep belastingplichtigen die niet individueel kunnen worden geïdentificeerd. De woorden "in voorkomend geval" zijn in het voorgestelde artikel 23, vierde lid (nieuw), onderdeel d, WIB opgenomen omdat niet ter zake van elke groep belastingplichtigen waarover informatie wordt opgevraagd, derde partijen actief hebben bijgedragen tot mogelijke niet-naleving van toepasselijke wetgeving door de belastingplichtigen in de groep.

Artikel I, onderdeel S (artikel 27 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

Artikel 27 WIB ziet op de spiegelbeeldige situatie als de situatie die is beschreven in artikel 9 WIB. Het betreft de situatie waarin de Minister van Financiën de bevoegde autoriteit van een andere staat verzoekt ter uitwisseling van inlichtingen in het kader van de in artikel 1 WIB bedoelde wederzijdse bijstand ambtenaren aanwezig te laten zijn in de buitenlandse belastingkantoren of te laten deelnemen aan een belastingonderzoek dat

¹⁹² Zie artikel 20, derde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

¹⁹³ Zie artikel 19, derde lid, van Richtlijn 2011/16/EU.

in het buitenland wordt uitgevoerd. De voorgestelde wijzigingen in artikel 27, eerste lid, aanhef, en onderdelen a en b, WIB, zijn deels redactioneel van aard. Daarnaast wordt verduidelijkt dat de door de aangezochte staat vastgestelde procedurele regelingen van toepassing zijn als sprake is van een hiervoor beschreven situatie waarin Nederlandse ambtenaren deelnemen aan buitenlandse onderzoeken.

Het voorgestelde artikel 27, eerste lid, onderdeel c, WIB regelt dat door de Minister van Financiën gemachtigde ambtenaren eveneens via elektronische communicatiemiddelen aan een administratief onderzoek in het buitenland kunnen deelnemen in het geval de Minister van Financiën daartoe verzoekt en de bevoegde autoriteit in de aangezochte staat dat verzoek inwilligt. Ook in dat geval vallen deze ambtenaren onder de door de aangezochte staat vastgestelde procedurele regelingen.

Het voorgestelde artikel 27, derde lid (nieuw), WIB regelt dat indien gemachtigde ambtenaren van Nederland deelnemen aan een onderzoek in een aangezochte staat, zij onder de door de aangezochte staat vastgestelde procedures ook personen kunnen ondervragen en bescheiden kunnen onderzoeken. Dit geldt ook voor de ambtenaren die met gebruikmaking van elektronische communicatiemiddelen aan een onderzoek in de aangezochte staat deelnemen.

Artikel I, onderdeel T (Afdeling 3a. Gezamenlijke audits)

De voorgestelde afdeling 3a WIB ziet op gezamenlijke audits in een EU-lidstaat op verzoek van de Minister van Financiën. Afdeling 3a bestaat uit artikel 27a, WIB.

Artikel 27a van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen

De voorgestelde afdeling 3a WIB ziet op gezamenlijke audits in een EU-lidstaat op verzoek van de Minister van Financiën. Het voorgestelde artikel 27a WIB verleent de Minister van Financiën de bevoegdheid om de bevoegde autoriteit van een aangezochte EU-lidstaat te verzoeken om een gezamenlijke audit.

Artikel I, onderdeel U (artikel 28 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

In artikel 28 WIB wordt de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR van overeenkomstige toepassing verklaard op de gegevens en inlichtingen die door de Minister van Financiën in het kader van wederzijdse bijstand van een bevoegde autoriteit van een andere staat zijn verkregen. Voorgesteld wordt de fiscale geheimhoudingsplicht ook van overeenkomstige toepassing te laten zijn op de gegevens en inlichtingen die de Minister van Financiën verkrijgt in het kader van de artikelen 10j, 10k en 10l WIB.

Artikel I, onderdeel V (artikel 30 van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van Belastingen)

In artikel 30, eerste lid, WIB is bepaald dat tenzij een bevoegde autoriteit van een andere staat anders bepaalt, de door haar aan de Minister van Financiën verstrekte inlichtingen uitsluitend kunnen worden gebruikt voor de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de wederzijdse bijstand, bedoeld in artikel 1 WIB. In de voorgestelde aanvulling op artikel 30, eerste lid, WIB wordt verduidelijkt dat deze inlichtingen eveneens kunnen worden gebruikt voor de beoordeling, toepassing en handhaving van het nationale recht met betrekking tot de omzetbelasting en andere indirecte belastingen. Dit was tot dusver niet uitgesloten, maar als gevolg van een onduidelijk kader was hierover onzekerheid ontstaan. De voorgestelde wijziging is voor een groot gedeelte spiegelbeeldig aan de voorgestelde wijziging in artikel 17 WIB.

Artikel 30, derde lid, WIB voorziet in de mogelijkheid dat de bevoegde autoriteit van een andere lidstaat de Minister van Financiën een lijst meedeelt van andere dan de in het eerste lid bedoelde doeleinden waarvoor de verstrekte inlichtingen kunnen worden gebruikt overeenkomstig de Nederlandse wetgeving. In dat geval kan de Minister van

Financiën die inlichtingen zonder de toestemming, bedoeld in het eerste tweede lid van artikel 30 WIB, gebruiken voor alle doeleinden die in de lijst zijn medegedeeld.

Artikel II (inwerkingtreding)

Ingevolge artikel II, eerste lid, treedt deze wet inwerking met ingang van 1 januari 2023.¹⁹⁴

Ingevolge artikel II, tweede lid, is het eerste lid niet van toepassing op artikel I, onderdelen K en T betreffende de gezamenlijke audits. Deze bepalingen treden inwerking op 1 januari 2024.¹⁹⁵

Artikel III (citeertitel)

Ingevolge artikel III kan deze wet worden aangehaald als: Wet implementatie EU-richtlijn transparantie inkomsten via de digitale platformeconomie en overige aanpassingen.

¹⁹⁴ Zie ook artikel 2, onder 1, van Richtlijn (EU) 2021/514.

¹⁹⁵ Zie ook artikel 2, onder 2, van Richtlijn (EU) 2021/514.